

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
25 серпня 2022 року,
протокол № 1

Перша проректорка, голова методичної
ради університету, кандидатка наук з
державного управління, доцентка

_____ Ірина КОВТУН

25 серпня 2022 року

М.П.

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
з навчальної дисципліни
«ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА»
для підготовки на другому (освітньому) рівні
здобувачів вищої освіти ступеня магістра
за спеціальністю 073 Менеджмент
галузі знань 07 Управління та адміністрування
денної форми навчання**

м. Хмельницький
2022

РОЗРОБНИКИ:

Професор кафедри менеджменту, фінансів,
банківської справи та страхування, доктор
економічних наук
22 серпня 2022 року

Віктор СИНЧАК

Доцентка кафедри менеджменту, фінансів,
банківської справи та страхування, кандидатка
економічних наук
22 серпня 2022 року

_____ Тетяна ПІХНЯК

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування
23 серпня 2022 року, протокол № 1

Завідувачка кафедри, кандидатка економічних
наук, доцентка
23 серпня 2022 року

_____ Наталія ЗАХАРКЕВИЧ

Деканеса факультету управління та економіки,
кандидатка економічних наук, доцентка
24 серпня 2022 року

_____ Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

ЗМІСТ

Стор.

1.	Структура вивчення навчальної дисципліни	–	4
	1.1.	Тематичний план навчальної дисципліни	– 4
	1.2.	Лекції	– 5
	1.3.	Семінарські (практичні, лабораторні) заняття	– 7
	1.4.	Самостійна робота студентів	– 29
	1.5.	Індивідуальні завдання	– 45
	1.6.	Підсумковий контроль	– 46
2.	Схема нарахування балів	–	49
3.	Рекомендовані джерела	–	51
4.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	–	57

1. Структура вивчення навчальної дисципліни

1.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин												
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання						
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі					
			Лекції	Сем. (прак.)	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак.)	Лабор.	Ін.зав.	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1.	Основи оподаткування суб'єктів підприємництва	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
2.	Нарахування та сплата податку на прибуток підприємств суб'єктами підприємництва	12	2	2	-	-	8							
3.	Утримання та перерахування до бюджету податку з доходів фізичних осіб і військового збору суб'єктами підприємництва	10	2	2	-	-	6							
4.	Нарахування та сплата податку на додану вартість суб'єктами підприємництва	12	2	2	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-
5.	Нарахування та сплата акцизного податку суб'єктами підприємництва	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
6.	Нарахування та сплата екологічного податку суб'єктами підприємництва	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
7.	Нарахування та сплата рентної плати суб'єктами підприємництва	8	-	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
8.	Нарахування та сплата місцевих податків і зборів суб'єктами підприємництва	9	-	1	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-
9.	Єдиний податок із суб'єктів підприємництва в умовах спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності	9	2	1	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
	Всього годин:	90	14	16	-	-	60	-	-	-	-	-	-	-

1.2. Лекції

№ з/п	Назва і план теми	Кількість годин
1.	Основи оподаткування підприємницької діяльності.	2
1.1.	Зміст поняття «оподаткування». Концептуальні основи оподаткування суб'єктів господарювання.	
1.2.	Питання вибору системи оподаткування суб'єкта господарської діяльності та її значення у забезпеченні ефективної господарської діяльності.	
2.	Нарахування та сплата податку на прибуток підприємств суб'єктами підприємництва	2
2.1.	Платники, об'єкт та ставки оподаткування податком на прибуток.	
2.2.	Порядок обчислення податку на прибуток підприємств.	
3.	Утримання та перерахування до бюджету податку з доходів фізичних осіб і військового збору суб'єктами підприємництва	2
3.1.	Економічний зміст оподаткування доходів громадян.	
3.2.	Платники податку на доходи фізичних осіб, об'єкт та база оподаткування.	
3.3.	Ставки податку на доходи фізичних осіб. Податкова знижка.	
3.4.	Військовий збір.	
3.5.	Єдиний соціальний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.	
4.	Нарахування та сплата податку на додану вартість суб'єктами підприємництва	2
4.1.	Сутність податку на додану вартість. Платники податку, порядок їх реєстрації та розміри ставок податку на додану вартість.	
4.2.	Особливості визначення бази оподаткування податком на додану вартість.	
4.3.	Податковий кредит.	
4.4.	Порядок визначення суми податку, що підлягає сплаті (перерахуванню) до бюджету. Податкова накладна.	
5.	Нарахування та сплата акцизного податку суб'єктами підприємництва	2
5.1.	Платники, об'єкти і база оподаткування акцизним податком.	
5.2.	Ставки, порядок обчислення та строки сплати акцизного податку.	
5.3.	Підакцизні товари та ставки акцизного податку.	
5.4.	Порядок обчислення акцизного податку.	
6.	Нарахування та сплата екологічного податку суб'єктами підприємництва	2
6.1.	Поняття, суть та платники екологічного податку.	
6.2.	Об'єкт та база оподаткування екологічним податком.	
6.3.	Порядок обчислення та сплати екологічного податку.	
7.	Нарахування та сплата рентної плати суб'єктами підприємництва	-
8.	Нарахування та сплата місцевих податків і зборів суб'єктами підприємництва	-
9.	Єдиний податок із суб'єктів підприємництва в умовах спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності	2
9.1.	Поняття спрощеної системи оподаткування та її особливості: порядок обрання, переходу на спрощену систему.	
9.2.	Групи платників єдиного податку та порядок визначення їх доходів.	
9.3.	Ставки податку, порядок нарахування та строки сплати єдиного податку.	
	Усього	14

1.3. Семінарські заняття

Семінарське заняття 1

Тема 1. Основи оподаткування підприємницької діяльності

Питання для усного опитування та дискусії

- 1.1 Загальні та приватні теорії оподаткування, їх сутність, особливості:
  - теорія обміну та атомістична теорія;
  - теорія податку, насолоди та жертви ;
  - теорія колективних потреб, класична, кейнсіанська та неокласична теорії;
  - теорія перекладання податків.
- 1.2 Поняття «оподаткування» та його зміст.
- 1.3 Концептуальні основи оподаткування суб'єктів господарювання.
- 1.4 Поняття суб'єкта господарювання, його характеристика, права та обов'язки.
- 1.5 Класифікація суб'єктів підприємницької діяльності.
- 1.6 Права та обов'язки суб'єктів підприємництва як суб'єктів податкових відносин.
- 1.7 Питання вибору системи оподаткування суб'єкта господарської діяльності та її значення у забезпеченні ефективної господарської діяльності.
- 1.8 Поняття податків. Зародження держави і податків.
- 1.9 Основні елементи податку, їх класифікація.

Аудиторна письмова робота

Виконання здобувачами вищої освіти тестових, ситуаційних завдань з питань теми заняття

Завдання 1. Дайте правильну відповідь на тестові питання.

1. *Що означає поняття «суб'єкт оподаткування»?*

- 1) фізична особа, на яку покладено обов'язок сплачувати податки і збори;
- 2) юридична або фізична особа, на яку згідно з законодавством покладено обов'язок сплачувати податки і збори;
- 3) це розмір податкових нарахувань на одиницю виміру бази оподаткування;
- 4) це те, за рахунок чого сплачується податок.

...

10. *Під «базою оподаткування» розуміють:*

- 1) характерний вираз об'єкта оподаткування;
- 2) того, хто саме сплачує податок;
- 3) розмір вартісного виразу об'єкта оподаткування;
- 4) фізичний, вартісний чи інший характерний вираз об'єкта оподаткування, до якого застосовують податкову ставку.

Ситуаційне завдання 1. Складіть порівняльні таблиці, використовуючи літературні та інформаційні джерела (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Теорії податків та їх характерні ознаки

Назва теорії	Період	Основоположники	Сутність теорії
Теорія обміну			
Атомістична теорія			
Теорія насолоди			
Теорія податку як страхової премії			
Класична теорія			
Кейнсіанська теорія			
Монетаристська теорія			
Теорія економіки пропозиції			
Теорія співвідношення прямого і посереднього оподаткування			
Теорія єдиного податку			
Теорія пропорційного і			

прогресивного оподаткування			
Теорія перекладання податків			

Ситуаційне завдання 2. Використовуючи Господарський кодекс України (ст.55) визначте учасників господарських відносин, які здійснюють господарську діяльність. Результати оформіть у табл.1.2.

Таблиця 1.2

Суб'єкти господарювання

Суб'єкт господарювання	Характеристика

Ситуаційне завдання 3. Проведіть класифікацію податків та зборів на загальнодержавні та місцеві.

Дані для виконання: податок на прибуток підприємств; рентна плата за спеціальне використання води; податок на доходи фізичних осіб; податок на додану вартість; транспортний податок; мито; податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки; земельний податок; акцизний податок; туристичний збір; єдиний податок; збір за місця для паркування транспортних засобів; рентна плата за користування радіочастотним ресурсом; екологічний податок.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: оподаткування, теорії оподаткування, суб'єкти господарювання, підприємницька діяльність, система оподаткування.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми здобувачу вищої освіти варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- наукові теорії податків і оподаткування;
- «оподаткування» та його зміст;
- концептуальні основи оподаткування суб'єктів господарювання;
- суб'єкт господарювання, його характеристика, права та обов'язки;
- класифікація суб'єктів підприємницької діяльності;
- права та обов'язки суб'єктів підприємництва як суб'єктів податкових відносин;
- вибір системи оподаткування суб'єкта господарської діяльності та її значення у забезпеченні ефективної господарської діяльності;
- економічну суть податків, їх зародження та розвиток;
- елементи податку як структури оподаткування;
- відмінності податків і зборів (обов'язкових платежів);
- сутність фіскальної та регулюючої функцій податків;
- ознаки класифікації податків;
- переваги та недоліки прямих та непрямих податків, їх місце у податковій системі.

Семінарське заняття 2

Тема 2. Оподаткування підприємницької діяльності податком на прибуток підприємств

Питання для усного опитування та дискусії

- 2.1 Прибуткове оподаткування в системі податків підприємства.
- 2.2 Загальна характеристика прибутку як об'єкта оподаткування. Переваги та недоліки податку на прибуток.
- 2.3 Платники і об'єкт оподаткування податком на прибуток.
- 2.4 Ставки оподаткування податком на прибуток.
- 2.5 Порядок обчислення податку на прибуток підприємств.
- 2.6 Особливості оподаткування страховика.
- 2.7 Звільнення від оподаткування податком на прибуток підприємств.

Аудиторна письмова робота

Виконання здобувачами вищої освіти тестових завдань та практичних ситуацій з питань теми заняття.

Завдання 1. Дайте правильну відповідь на тестові питання

1. Платниками податку на прибуток є ... .

- а) бюджетні установи;
- б) громадські організації;
- в) підприємства, які отримують прибуток як у межах України, так і поза митною територією.
- г) усі відповіді є правильними.

...

2. Базова ставка податку на прибуток для резидентів України становить ... .

- а) 15%;   в) 18%;
- б) 20%;   г) 25%.

Практична ситуація 1, 2, 3. Визначити суму прибутку, що підлягає оподаткуванню, і суму податку на прибуток, яку потрібно сплатити до бюджету за I квартал поточного року (табл.2.1).

Таблиця 2.1

Вихідні дані для визначення суми прибутку, що підлягає оподаткуванню, суми податку на прибуток, яку потрібно сплатити до бюджету за I квартал поточного року

(тис. грн.)

№ з/п	Вихідні дані	Завдання 1	Завдання 2	Завдання 3
1	Виручка від реалізації товарів (з ПДВ)	360	270	252
2	Виручка від оренди (з ПДВ)	30	24	27
3	Штрафи, пеня отримані	2,2	1,8	–
4	Безповоротна фінансова допомога отримана	5,0	1,5	–
5	Собівартість реалізованих товарів	172,8	142,2	128,5
6	Адміністративні витрати	28,8	20,5	19,4
7	Витрати на збут	45,0	34,6	32,4
8	Інші операційні витрати	3,5	2,8	2,5
9	Фінансові витрати	5,1	4,2	3,7
10	Витрати на оплату торгового патенту	5,0	2,5	2,5
11	Авансові внески податку на прибуток за перший і другий місяці поточного кварталу	8,7	4,6	3,4

Практична ситуація 4. Розрахувати величину податку на прибуток, що повинне сплатити кондитерське підприємство «Магнолія».

Кондитерське підприємство «Магнолія» займається виготовленням і реалізацією кондитерських виробів.

У ході здійснення своєї діяльності підприємством реалізовано:

- тортів – на суму 12 тис. грн. без урахування ПДВ;
- печива – на суму 10 тис. грн. без урахування ПДВ;
- цукерок – на суму 16 тис. грн. без урахування ПДВ.

Підприємство також займається наданням послуг з виготовлення тортів під замовлення. Таких послуг за звітний період було зроблено на суму 30 тис. грн.

На виплату заробітної плати виробничого персоналу було витрачено 20 тис. грн.

Витрати на закупівлю сировини, для виготовлення кондитерських виробів, склали 24 тис. грн. без урахування ПДВ.

На розробку нових технологій виробництва витрачено 5 тис. грн.

Амортизаційні відрахування становлять 2 100 грн.

Методичні вказівки:

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: податок на прибуток, резидент, нерезидент, ставка, об'єкт оподаткування, доходи, витрати, фінансовий результат до оподаткування, прибуток, збиток.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми здобувачу вищої освіти варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- значення та роль прибуткового оподаткування у системі податків підприємств;
- платники податку на прибуток підприємств;
- доходи і витрати звітного періоду, їх визначення і склад;
- пільги щодо податку на прибуток підприємств.

Методичні рекомендації до практичних ситуацій 1,2,3

Для розв'язання завдань скористатися статтями 134–139 Податкового кодексу України..

Суму прибутку, що підлягає оподаткуванню, визначають за формулою:

Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)- Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)= Валовий прибуток (збиток) + Інші операційні доходи - Адміністративні витрати – Витрати на збут - Інші операційні витрати

Суму податку на прибуток визначають на підставі:

- суми прибутку, що підлягає оподаткуванню;
- ставки податку на прибуток.

Методичні рекомендації до практичної ситуації 4

Податок на прибуток підприємства, відповідно до Податкового кодексу України, розраховується за формулою:

$$П = (ОП \times Ст) - ВП,$$

де ОП – оподаткований прибуток;

Ст – ставка податку;

ВП – вартість придбаних торгових патентів.

При вирішенні завдання необхідно виконати наступні розрахунки:

- 1) визначити суму доходу, отриманого підприємством;
- 2) визначити суму витрат, які не підлягають оподаткуванню;
- 3) визначити оподатковуваний прибуток;
- 4) розрахувати суму податку на прибуток підприємств.

Семінарське заняття 3

Тема 3. Утримання та перерахування до бюджету податку з доходів фізичних осіб і військового збору суб'єктами підприємництва

Питання для усного опитування та дискусії

- 3.1 Економічний зміст оподаткування доходів громадян.
- 3.2 Платники податку на доходи фізичних осіб та об'єкт оподаткування.
- 3.3 База оподаткування податком на доходи фізичних осіб.
- 3.4 Податкова знижка.
- 3.5 Ставки податку на доходи фізичних осіб.
- 3.6 Військовий збір.
- 3.7 Єдиний соціальний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування
- 3.8 Порядок та особи, відповідальні за нарахування, утримання та сплати (перерахування) податку на доходи фізичних осіб до бюджету.
- 3.9 Особливості нарахування (виплати) та оподаткування: операцій з продажу або обміну об'єктів рухомого майна, доходу, отриманого платником податку в результаті прийняття ним у спадщину чи дарунок коштів, майна.

Аудиторна письмова робота

Виконання здобувачами вищої освіти тестових завдань та практичних ситуацій з питань теми заняття

Завдання 1. Дайте правильну відповідь на тестові питання

1. *Об'єктом оподаткування ПДФО є сума ...*
- а) нарахованої основної і додаткової заробітної плати;
  - б) нарахованої допомоги по тимчасовій непрацездатності (крім допомоги по вагітності та пологах);
  - в) матеріальної допомоги.
  - г) усі відповіді є правильними.

...

10. *Соціальна податкова пільга – це ...*

- а) сума, що підлягає поверненню платнику податку з бюджету у зв'язку з надмірною сплатою податку;
- б) сума, на яку зменшується нарахована місячна заробітна плата, що підлягає оподаткуванню;
- в) сума витрат, що поніс платник податку – резидент у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг) і на яку дозволено зменшити загальну суму його річного оподаткованого доходу;
- г). сума, на яку платник податку має право зменшити податкові зобов'язання звітного періоду.

Практична ситуація 1, 2. Визначити суму сукупного оподаткованого доходу, утриманого ПДФО, військового збору (ВЗ) і зарплату до виплати. Документи на податкову соціальну пільгу оформлені.

Вихідні дані для розрахунку сукупного оподаткованого доходу, утриманого ПДФО, ВЗ та заробітної плати до виплати розміщені у табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Вихідні дані для розрахунку сукупного оподаткованого доходу, утриманого ПДФО, ВЗ та заробітної плати до виплати

(грн.)

№ з/п	Вихідні дані	Завдання 1	Завдання 2
1.	Бухгалтеру за жовтень поточного року нарахували (грн.): – основну заробітну плату; – премію; – допомогу по тимчасовій непрацездатності; – доплату за вислугу років	8800 960 – 980	9950 – 520 –
2.	Бухгалтер має на утриманні дітей до 18 років	2	2

Практична ситуація 3. Визначити суму утриманих податків і заробітну плату до виплати.

Касиру банку за місяць нарахували зарплату – 10800 грн. Касир є студентом заочної форми навчання університету. Дітей до 18 років не має. Документи на ПСП оформлені.

Практична ситуація 4. Визначити суму утриманих податків і заробітну плату до виплати.

Кравченко В. П. має на утриманні двох дітей до 18 років. За січень Кравченку В. П. нарахували заробітну плату – 8620 грн. Документи на ПСП оформлені.

Практична ситуація 5. Визначити суму заробітної плати до оподаткування, утриманого ПДФО, військового збору та суму зарплати до виплати. Документи на податкову соціальну пільгу усі працівники оформили.

Вихідні дані для розрахунків розміщені у табл. 3.2.

Вихідні дані для розрахунку заробітної плати до оподаткування, утриманого ПДФО, військового збору та суми зарплати до виплати

№ з/п	ПІБ	Сума нарахованої зарплати, грн.	Примітка
1.	Аверченко В. С.	6780,00	Дітей до 18 років немає
2.	Бойчук В. П.	7450,00	Студент-заочник, дітей до 18 років немає
3.	Василенко С. О.	8300,00	Двоє дітей до 18 років, сім'я повна
4.	Іванова Л. І.	6700,00	Одна дитина до 18 років, сім'я повна
5.	Павленко К. П.	7541,00	Особа з інвалідністю II групи, дітей до 18 років немає

Методичні вказівки:

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: податок на доходи фізичних осіб, ставка податку, податкова знижка, податкова соціальна пільга, військовий збір, бюджет, податкова декларація.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми здобувачу вищої освіти варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- особливості оподаткування доходів фізичних осіб;
- податкова знижка та характеристика її складових;
- особливості розрахунку податку з застосуванням соціальної пільги;
- військовий збір та порядок його справляння;
- декларації про майновий стан і доходи .

Методичні рекомендації до практичних ситуацій 1, 2, 3, 4

1. Сукупний місячний оподатковуваний дохід працівника визначають за формулою:
нарахована заробітна плата за місяць усього – ПСП.
2. Визначаючи суму ПДФО для кожного працівника, зважають на:
– сукупний місячний оподатковуваний дохід;
– ставку податку.
3. Сума зарплати до виплати дорівнює:
нарахована зарплата за місяць всього – утриманий податок на доходи фізичних осіб – військовий збір.

Методичні рекомендації до практичної ситуації 5

Під час визначення суми заробітної плати до оподаткування, утриманих ПДФО, ВЗ і суми зарплати до виплати скористатися методичними рекомендаціями до практичних ситуацій 1–4.

Розв'язання оформити у таблиці 3.3 «Утримання податків із заробітної плати і визначення суми зарплати до виплати».

Утримання податків із заробітної плати і визначення суми зарплати до виплати»
(грн.)

№ з/п	ПІБ	Сума нарахованої заробітної плати за місяць	Податкова соціальна пільга	Сума заробітної плати, з якої утримують податки	Утримано ПДФО	Утримано військового збір	Сума заробітної плати до виплати
1.							

Семінарське заняття 4

Тема 4. Нарахування та сплата податку на додану вартість суб'єктами підприємництва

Питання для усного опитування та дискусії

- 4.1 Сутність податку на додану вартість, його зародження та розвиток.
- 4.2 Передумови введення податку на додану вартість в Україні.
- 4.3 Поняття доданої вартості, методи її обчислення.
- 4.4 Платники податку, порядок їх реєстрації та розміри ставок податку на додану вартість.
- 4.5 Визначення об'єкта оподаткування податком на додану вартість.
- 4.6 Операції, що підлягають оподаткуванню за нульовою ставкою, операції, що не є об'єктом оподаткування та ті, що звільнені від оподаткування.
- 4.7 Застосування податкового кредиту.
- 4.8 Порядок визначення суми податку, що підлягає сплаті (перерахуванню) до державного бюджету України та строки проведення розрахунків.
- 4.9 Податкова накладна.
- 4.10 Спеціальні режими оподаткування діяльності підприємств.

Аудиторна письмова робота

Виконання здобувачами вищої освіти тестових завдань та практичних ситуацій з питань теми заняття

Завдання 1. Дайте правильну відповідь на тестові питання

1. Платниками податку на додану вартість є:

- а) юридичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності;
- б) фізичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності;
- в) суб'єкти підприємницької діяльності, в яких обсяг оподатковуваних операцій із постачання товарів (робіт, послуг) протягом останніх 12 календарних місяців сукупно перевищує 300 тис. грн.;
- г) суб'єкти підприємницької діяльності, в яких обсяг оподаткованих операцій із постачання товарів (робіт, послуг) протягом останніх 12 календарних місяців сукупно перевищує 1 млн грн. (без урахування ПДВ).

...

10. Податковий кредит – це:

- а) сума виручки від реалізації товарів, робіт, послуг;
- б) сума прибутку;
- в) загальна сума ПДВ, яку нарахував платник податку за звітний період;
- г) загальна сума ПДВ, яку платник сплатив до бюджету за придбані матеріальні і нематеріальні активи за звітний період.

Практична ситуація 1. Які з операцій, проведених у вересні поточного року ТОВ «Шанс», включають і не включають до об'єкта оподаткування ПДВ? Визначити оподатковуваний оборот на підставі даних табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Операції ТОВ «Шанс» за вересень п. р.

№ з/п	Назва проведеної операції	Сума, грн.
1.	Відвантажили товари МП «Зоря» з ПДВ	18 600
2.	Надали послуги з транспортування товарів з ПДВ	300
3.	Сплатили банку за розрахунково-касове обслуговування	250
4.	Виплатили заробітну плату працівникам підприємства	10 300
5.	Здали до банку виручку від реалізації товарів за готівку	60 000
6.	Отримали в банку кредит на закупівлю товарів	5000
7.	Отримали на поточний рахунок грошові кошти від МП «Зоря» за реалізовані товари і надані послуги	18 000

Практична ситуація 2, 3. Визначити суму ПДВ, що підлягає перерахуванню до бюджету або відшкодуванню з бюджету за вересень п. р. ТОВ «Шанс» (табл. 4.2).

Таблиця 4.2

Операції ТОВ «Шанс»

№ з/п	Вихідні дані	грн.	
		Завдання 2	Завдання 3
1.	Загальний обсяг постачання (продажу) товарів, за якими виникає податкове зобов'язання за місяць	68 700	81 300
2.	Загальна сума податкового кредиту за місяць	8350	10 20

Практична ситуація 4. Визначити суму ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету за вересень п.р ТОВ «Шанс», за такими даними:

- залишок телевізорів у магазині на 01.09 поточного року – 10 штук за ціною придбання з ПДВ 12 000 грн.;
- протягом вересня закупили ще 20 телевізорів цієї самої моделі за ціною 13 500 грн.;
- у вересні всі 30 телевізорів реалізували з торговельною націнкою 25%.

Практична ситуація 5. Визначити суму ПДВ до сплати до бюджету, якщо ТОВ «Шанс» протягом місяця реалізувало такі основні засоби:

1. Комп'ютер:

- балансова вартість – 8 тис. грн.;
- ціна реалізації – 6 тис. грн.;

2. Обладнання:

- балансова вартість – 12 тис. грн.;
- ціна реалізації – 15 тис. грн.

Методичні вказівки:

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: непрямі податки, податок на додану вартість, податкове зобов'язання, податковий кредит, бюджетне відшкодування, податкова накладна, податкова декларація.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми здобувачу вищої освіти варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- платники ПДВ, реєстрація осіб як платників ПДВ;
- об'єкт оподаткування, особливості визначення бази оподаткування;
- система пільг щодо ПДВ;
- податковий кредит та податкове зобов'язання;
- особливості здійснення податкового відшкодування ПДВ;
- особливості ПДВ при здійсненні імпорتنих та експортних операцій.

Методичні рекомендації до практичної ситуації 1

Виконання завдання оформити у вигляді табл. 4.3

Таблиця 4.3

Операції ТОВ «Шанс» за вересень п. р.

№ з/п	Назва проведеної операції	Включити до об'єкта оподаткування	Не включати до об'єкта оподаткування
1			
2			
і т.д.			

Методичні рекомендації до практичних ситуацій 2,3,4,5

Суму ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету, визначають як різницю між загальною сумою податкових зобов'язань, що виникають у зв'язку з продажем продукції протягом звітного періоду, і сумою податкового кредиту, що виникає за придбаними товарами і послугами, які використали для виробництва продукції:

$$\Sigma \text{ПДВ} = \text{ПЗ} - \text{ПК},$$

де ПЗ – податкове зобов'язання,

ПК – податковий кредит.

Семінарське заняття 5

Тема 5. Нарахування та сплата акцизного податку суб'єктами підприємництва

Питання для усного опитування та дискусії

- 5.1 Історія введення акцизного податку в Україні.
- 5.2 Акцизний податок в системі інших непрямих податків.
- 5.3 Платники акцизного податку.
- 5.4 Об'єкти і база оподаткування акцизним податком. Підакцизні товари та ставки податку.
- 5.5 Порядок обчислення та строки сплати акцизного податку.
- 5.6 Складання та подання декларації з акцизного податку.
- 5.7 Контроль за сплатою акцизного податку.

Аудиторна письмова робота

Виконання здобувачами вищої освіти тестових завдань та практичних ситуацій з питань теми заняття

Завдання 1. Дайте правильну відповідь на тестові питання

1. Акцизний податок – це непрямий податок ...

- а) на окремі товари, визначені законом як підакцизні;
- б) який включається до ціни товарів (робіт, послуг);
- в) на високорентабельні товари.
- г) усі відповіді є правильними.

...

10. Акцизний податок підприємства сплачують ...

- а) протягом 10 календарних днів після закінчення встановленого граничного терміну подання акцизної декларації;
- б) щодаки;
- в) не пізніше 5-го числа наступного за звітним місяця;
- г) під час подання митної декларації.

Практична ситуація 1. Визначити суму акцизного податку від реалізації алкогольних виробів вітчизняного виробництва, що належить сплаті до бюджету.

Найменування та обсяг виробів відображений у табл. 5.1

Таблиця 5.1

Вихідні дані для визначення суми податку від реалізації алкогольних виробів

№ з/п	Найменування алкогольних напоїв	Обсяг реалізації (пляшок)	Ємність 1 пляшки, л
1.	Горілка «Українська», 40% спирту	500	0,5
2.	Горілка «5 капель», 45% спирту	300	0,75
3.	Лікер «Вишневий», 21% спирту	300	0,5
4.	Лікер «Лимонний», 24% спирту	240	0,5
5.	Вино виноградне натуральне	100	0,75
6.	Вермут	250	0,5
7.	Слабоалкогольний напій, 9% спирту	160	0,35

Практична ситуація 2. Визначити суму акцизного податку, яку підприємство – виробник алкогольних напоїв має сплатити до бюджету.

Виробниче підприємство «Шанс» в лютому поточного року виробило 5000 пляшок горілки із вмістом спирту 42% (місткість 1 пляшки – 0,75 л) і 3500 пляшок вермуту (місткість 1 пляшки – 0,5 л).

У лютому поточного року реалізували 4800 пляшок горілки і 2900 пляшок вермуту.

Практична ситуація 3. Визначити суми акцизного податку до сплати до бюджету.

Вихідні дані для розрахунку суми акцизного податку розміщені у табл. 5.2.

Таблиця 5.2

Вихідні дані для розрахунку суми акцизного податку

№ з/п	Найменування тютюнових виробів	Одиниця виміру	Обсяг реалізації
1.	Сигари	кг	450
2.	Сигарили	кг	200
3.	Сигарети з фільтром	тис. шт.	19 500
4.	Сигарети без фільтру	тис. шт.	26 300
5.	Тютюн для паління	кг	40
6.	Тютюн для жування	кг	20

Практична ситуація 4. Визначити строк сплати акцизного податку.

Протягом жовтня поточного року тютюнова фабрика реалізувала свою продукцію:

1) Сигарети «Прима» з фільтром:

- 03.10 – 10 тис. шт.;
- 05.10 – 12 тис. шт.;
- 10.10 – 16 тис. шт.;
- 15.10 – 20 тис. шт.;
- 25.10 – 21 тис. шт.;
- 31.10 – 20 тис. шт.;

2) Сигарети «Ватра» без фільтра:

- 04.10 – 5 тис. шт.;
- 06.10 – 7 тис. шт.;
- 08.10 – 8 тис. шт.;
- 11.10 – 10 тис. шт.;
- 16.10 – 10 тис. шт.;
- 28.10 – 10 тис. шт.

Практична ситуація 5, 6, 7. Визначити суму фінансових санкцій за порушення податкового законодавства з питань акцизного податку. Дані для розрахунку відображенні у табл. 5.3.

Таблиця 5.3

Вихідні дані для визначення суми фінансових санкцій за порушення податкового законодавства з питань акцизного податку

№ з/п	Вихідні дані	Завдання 5	Завдання 6	Завдання 7
1.	Сума нарахованого і перерахованого акцизного податку за березень, грн.	15 650,00	1896,00	8569,00
2.	Строк сплати акцизного податку	30.04 п. р.	30.04 п. р.	30.04 п. р.
3.	Річна облікова ставка НБУ, %	15,5	15,5	15,5

4.	Дата перерахування акцизного податку	15.05	18.06	27.09
----	--------------------------------------	-------	-------	-------

Методичні вказівки:

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: акцизний податок, база оподаткування, підакцизні товари, об'єкт оподаткування, фінансова санкція, декларація.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми здобувачу вищої освіти варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- платники акцизного податку та база оподаткування;
- структура акцизного податку;
- маркування підакцизних товарів;
- особливості сплати акцизів до бюджету України.;
- складання та подання декларації з акцизного податку.

Методичні рекомендації до практичних ситуацій 1,2

Під час визначення суми акцизного податку щодо вітчизняних алкогольних напоїв беруть до уваги:

- 1) ставку акцизного податку за 1 л алкогольного напою;
- 2) обсяг реалізації алкогольних напоїв у літрах.

Примітка. Ставки акцизного податку застосовувати згідно з чинним законодавством.

Методичні рекомендації до практичних ситуацій 3,4

Під час визначення суми акцизного податку за вітчизняними тютюновими виробами зважають на:

- 1) ставку акцизного податку за одиницю виробу;
- 2) обсяг реалізації тютюнових виробів.

Примітка. Ставки акцизного податку застосовувати згідно з чинним законодавством.

Методичні рекомендації до практичних ситуацій 5,6,7

Щоб нарахувати суму фінансових санкцій за порушення податкового законодавства, скористатися статтями 120, 123, 129–131 Податкового кодексу України.

Семінарське заняття 6

Тема 6. Нарахування та сплата екологічного податку суб'єктами підприємництва

Питання для усного опитування та дискусії

- 6.1. Поняття екологічного податку та мета його встановлення.
- 6.2 Платники екологічного податку.
- 6.3 Об'єкт та база оподаткування екологічним податком.
- 6.4 Ставки податку за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення.
- 6.5 Ставки податку за розміщення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах.
- 6.6 Ставки податку за утворення та тимчасове зберігання радіоактивних відходів.
- 6.7 Порядок обчислення екологічного податку.
- 6.8 Порядок подання податкової звітності та сплати податку.

Аудиторна письмова робота

Виконання здобувачами вищої освіти тестових завдань та практичних ситуацій з питань теми заняття

Завдання 1. Дайте правильну відповідь на тестові питання

1. Розмір екологічного податку залежить від:

- а) обсягу випуску продукції;
- б) обсягу реалізації продукції;
- в) прибутку;
- г) виду забруднення.

...

10. Екологічний податок сплачують ... .

- а) не пізніше за 20-те число наступного за звітним місяця;
- б) не пізніше за 30-те число наступного за звітним місяця;
- в) протягом 40 календарних днів після закінчення звітного кварталу;
- г) протягом 10 календарних днів після спливу граничного терміну подання декларації.

Практична ситуація 1, 2. Визначити суму екологічного податку за I квартал.
Вихідні дані подано у табл. 6.1.

Таблиця 6.1

Вихідні дані для визначення суми екологічного податку

№ з/п	Вихідні дані	Одиниця виміру	Завдання 1	Завдання 2
1	АТП, розташоване в районному центрі, має дозвіл на розміщення відходів. У I кварталі поточного року: – вивезли побудові відходи на звалище, розміщене в межах населеного пункту; – скинули нафтопродукти у водні об'єкти	т	0,5	0,8

Методичні вказівки:

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: екологічний податок, ставка, об'єкт оподаткування, радіоактивні відходи, викиди у повітря, звітність.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми здобувачу вищої освіти варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- платники екологічного податку та база оподаткування;
- ставки екологічного податку;
- порядок подання податкової звітності та сплати екологічного податку.

Методичні рекомендації до практичних ситуацій 1,2

Визначаючи суму екологічного податку за I квартал поточного року, враховують:

- 1) обсяг забруднюючих речовин, що їх вивозять на звалище або скидають у водні об'єкти;
- 2) ставки податку;
- 3) встановлені коефіцієнти до ставок податку.

Семінарське заняття 7

Тема 7. Нарахування та сплата рентної плати суб'єктами підприємництва

Питання для усного опитування та дискусії

- 7.1 Рентна плата за користуванням надрами для видобування корисних копалин: платники, об'єкт оподаткування, ставка.
- 7.2 Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин: платники, об'єкт оподаткування, ставки.
- 7.3 Рентна плата за користуванням радіочастотним ресурсом України. Порядок нарахування податкових зобов'язань з рентної плати.
- 7.4 Рентна плата за спеціальне використання води: об'єкт оподаткування, ставки, порядок нарахування податкових зобов'язань.
- 7.5 Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів: платники, об'єкт оподаткування, ставки.
- 7.6 Подання декларації і строки сплати рентної плати.
- 7.7. Контроль за правильністю, своєчасністю і повнотою справляння рентної плати.

Аудиторна письмова робота

Виконання здобувачами вищої освіти тестових завдань та практичних ситуацій з питань теми заняття

Завдання 1. Дайте правильну відповідь на тестові питання

1. Що є основою для встановлення плати за ресурси?

- а) державна власність на ресурси;
- б) обмежена кількість ресурсів;
- в) розмір шкоди, яку заподіюють природним ресурсам;
- г) світовий досвід.

...

10. Податкову декларацію з рентної плати за спеціальне використання води подають до податкової інспекції ... .

- а) щомісяця, не пізніше за 20-те число наступного місяця за звітним;
- б) щокварталу, не пізніше за 30-те число місяця наступного за звітним кварталом;
- в) протягом 40 календарних днів після закінчення звітного кварталу;
- г) протягом 10 календарних днів після спливу граничного терміну подання податкової декларації.

Практична ситуація 1, 2. Визначити суму плати за спеціальне використання води.

Вихідні дані для розрахунку суми плати за спеціальне використання води подано у табл. 7.1

Таблиця 7.1

Вихідні дані для визначення суми плати за спеціальне використання води

№ з/п	Вихідні дані	Одиниця виміру	Завдання 1	Завдання 2
1.	Підприємству на I квартал поточного року затверджено ліміт використання води	м ³	190	250
2.	Фактично використано	м ³	210	265
3.	Норматив плати за 100 м ³	грн.	74,67	74,67

Практична ситуація 3. Розрахувати суму, яку має сплатити до бюджету лісокомбінат за заготівлю деревини, за допомогою шкали ставок сплати, встановлених ПК.

Лісокомбінат заготовив середню ділову деревину:

- ялини в Івано-Франківській області (другий клас) у розмірі 132 м³. Ці ліси відповідно до відстані належать до третього розряду з гірським рельєфом;
- ялини неосновних порід (дров'яної), другого розряду – 89 м³ у Хмельницькій області (перший пояс) у лісах з рівним рельєфом.

Практична ситуація 4. Розрахувати суму плати меблевої фабрики до державного бюджету за заготівлю деревини за допомогою шкали ставок сплати, встановлених ПК.

Меблева фабрика заготовила велику ділову деревину:

- сосни в Херсонській області в розмірі 150 м³. Цей ліс відповідно до відстані належить до четвертого розряду з рівним рельєфом;
- ялини у Львівській області в розмірі 130 м³. Цей ліс відповідно до відстані належить до п'ятого розряду з гірським рельєфом.

Методичні вказівки:

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: рентна плата, надра, лісові ресурси, водні ресурси, радіочастотний ресурс, нафта та нафтопродукти, декларація, контроль.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- платники, об'єкти, база та ставки плати (зборів) за ресурси та послуги;
- вплив плати за ресурси на їх економічне та раціональне використання;
- особливості нарахування рентних платежів;
- декларація та строки сплати рентної плати.

Методичні рекомендації до практичних ситуацій 1,2

Суму плати за спеціальне використання води визначають на підставі:

- 1) обсягу використаної води;

2) нормативу плати за 100 м³ води.

За понадлімітне використання води плату справляють у п'ятикратному розмірі нормативу.

Методичні рекомендації до практичних ситуацій 3,4

Під час визначення суми плати за спеціальне використання лісових ресурсів ліси розподіляють за поясами залежно від областей України, розрядами і видами деревини. Ставки рентної плати за 1 м деревини визначенні ст.256.3 ПКУ.

Семінарське заняття 8

Тема 8. Нарахування та сплата місцевих податків і зборів суб'єктами підприємництва

Питання для усного опитування та дискусії

8.1 Поняття та склад податку на майно.

8.2 Сутність податку на нерухоме майно, відмінного від земельної ділянки: платники, об'єкт та база оподаткування.

8.3 Порядок нарахування, сплати сум податку. Пільги зі сплати податку на нерухоме майно, відмінного від земельної ділянки.

8.4 Платники, об'єкт та база оподаткування транспортним податком. Порядок його нарахування та сплати.

8.5 Плата за землю: платники, об'єкт, база оподаткування, термін сплати.

8.6 Диференціація ставок земельного податку. Земельні ділянки, які не підлягають оподаткуванню.

8.7 Місцеві збори та їх роль у формуванні місцевих бюджетів країни.

8.8 Туристичний збір: платники, ставки, база нарахування та порядок сплати туристичного збору.

8.9 Збір за місце для паркування транспортних засобів: платники, об'єкт і база оподаткування.

Аудиторна письмова робота

Виконання здобувачами вищої освіти тестових завдань та практичних ситуацій з питань теми заняття

Завдання 1. Дайте правильну відповідь на тестові питання

1. *Об'єктом оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, є:*

- а) житлова площа об'єкта житлової нерухомості;
- б) об'єкти житлової нерухомості, що перебувають у власності держави;
- в) будівлі дитячих будинків сімейного типу;
- г) гуртожитки.

...

10. *Транспортний податок – це:*

- а) загальнодержавний платіж, що справляють із власників легкових автомобілів;
- б) обов'язковий платіж, що справляють із власників легкових автомобілів;
- в) обов'язковий платіж, що справляють із власників вантажних автомобілів;
- г) загальнодержавний платіж, що справляють із власників вантажних автомобілів.

Практична ситуація 1, 2. Визначити суму податку на нерухоме майно. Назвати строк сплати податку на нерухоме майно до місцевого бюджету (табл. 8.1).

Таблиця 8.1

Вихідні дані для визначення суми податку на нерухоме майно

№ з/п	Вихідні дані	Одиниця виміру	Завдання 1	Завдання 2
1.	Загальна площа приватизованих квартир фізичної особи	м ²	150	200

2.	Ставка податку для об'єктів житлової нерухомості	% мінімальної заробітної плати, встановлений на 01.01 п. р.	1	1,3
----	--	---	---	-----

Практична ситуація 3, 4. Визначити суму податку на нерухоме майно, що має сплатити фізична особа до місцевого бюджету (табл. 8.2).

Таблиця 8.2

Вихідні дані для визначення суми податку на нерухоме майно

№ з/п	Вихідні дані	Одиниця виміру	Завдання 3	Завдання 4
1.	У власності фізичної особи є: – дві приватизовані квартири, загальна площа;	м ²	142	126
	– житловий будинок, загальна площа;	м ²	288	300
	– нежитлова нерухомість, загальна площа	м ²	25	80
2.	Ставки податку: – для об'єктів житлової нерухомості;	%	1,2	1,2
	– для об'єкта нежитлової нерухомості	%	1,3	1,4

Практична ситуація 5, 6. Визначити суму плати за землю на рік і кожен місяць, що підлягає сплаті до місцевого бюджету (табл. 8.4).

Таблиця 8.4

Вихідні дані для визначення суми плати за землю

№ з/п	Вихідні дані	Одиниця виміру	Завдання 7	Завдання 8
1.	Заготівельне підприємство на початок поточного року має у користуванні земельну ділянку сільськогосподарського призначення, площа	га	100	80
2.	Грошова оцінка 1 га землі	грн.	6000	5800

Практична ситуація 7, 8. Визначити суму збору за місця для паркування транспортних засобів за III квартал поточного року (табл. 8.5).

Вказати термін сплати збору до місцевого бюджету.

Таблиця 8.5

Вихідні дані для визначення суми збору за місця для паркування транспортних засобів

№ з/п	Вихідні дані	Одиниця виміру	Завдання 1	Завдання 2
1.	Загальна площа земельної ділянки, відведеної для паркування транспортних засобів	м ²	250	300
2.	Ставка податку за кожен день паркування, у % мінімальної зарплати, встановленої на 01.01 п. р.	%	0,04	0,01

Практична ситуація 9, 10. Визначити суму туристичного збору за III квартал поточного року (табл.8.6).

Вказати термін сплати туристичного збору до місцевого бюджету.

Вихідні дані для визначення суми туристичного збору

№ з/п	Вихідні дані	Одиниця виміру	Завдання 3	Завдання 4
1.	Вартість послуг проживання у готелі (з ПДВ) за квартал	грн.	237 200	246 000
2.	Ставка збору у % вартості послуг проживання у готелі (без ПДВ)	%	0,8	1,0

Методичні вказівки:

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: майно, транспортний податок, податок на землю, нерухоме майно, земельна ділянка, оподаткування, місцеві збори, туристичний збір, транспортний засіб, збір за місце для паркування транспортних засобів.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми здобувачу вищої освіти варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- роль оподаткування майна в доходах місцевих бюджетів;
- порядок нарахування, сплати сум податку на нерухоме майно, відмінного від земельної ділянки;
- транспортний податок, порядок його нарахування та сплати;
- плата за землю: платники, об'єкт, база оподаткування, термін сплати.
- світовий досвід оподаткування нерухомості, майна і землі.
- платники туристичного збору та база оподаткування;
- особливості справляння туристичного збору;
- порядок обчислення та строки сплати збору за місце для паркування транспортних засобів.

Методичні рекомендації до практичної ситуації 1,2,3,4

Щоб визначити суму податку на нерухоме майно, яку потрібно сплатити до місцевого бюджету, застосовують:

- 1) базу оподаткування;
- 2) ставку податку.

Методичні рекомендації до практичної ситуації 5,6

Суму плати за землю на рік визначають на підставі:

- 1) грошової оцінки земельної ділянки;
- 2) ставки податку.

Ставку податку встановлює чинне законодавство.

Тема 9. Єдиний податок із суб'єктів підприємництва в умовах спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності

Питання для усного опитування та дискусії

- 9.1 Особливості спрощеної системи оподаткування.
- 9.2 Порядок обрання або переходу на спрощену систему оподаткування.
- 9.3 Групи платників єдиного податку та порядок визначення їх доходів.
- 9.4 Порядок нарахування та строки сплати єдиного податку.
- 9.5 Ведення обліку та складання звітності платниками єдиного податку.
- 9.6 Порядок реєстрації платників єдиного податку та її анулювання .
- 9.7 Відповідальність платника єдиного податку.

Аудиторна письмова робота

Виконання здобувачами вищої освіти тестових завдань та практичних ситуацій з питань теми заняття

Завдання 1. Дайте правильну відповідь на тестові питання

1. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності згідно з Податковим кодексом України – це:

- а) система зменшення ставок податків та зборів;
- б) особливий механізм справляння податків і зборів, що встановлює заміну сплати окремих податків і зборів на сплату єдиного податку з одночасним веденням спрощеного обліку та звітності;
- в) особливий механізм подання податкових декларацій;
- г) зміна строків сплати податків та зборів.

...

10. Максимальна кількість найманих працівників для фізичних осіб – платників єдиного податку другої групи становить ... осіб.

- а) 5;
- б) 10;
- в) 50;
- г) правильної відповіді немає.

Практична ситуація 1. Визначити групу єдиного податку і суму єдиного податку на листопад поточного року на підставі даних:

1. Приватний підприємець Сидоренко С. П. займається такими видами діяльності:
  - роздрібна торгівля галантерейними товарами – ставка єдиного податку – 18%;
  - ремонт галантерейних товарів – ставка єдиного податку – 16%.
2. Приватний підприємець використовує працю двох найманих працівників.
3. Назвати строк сплати єдиного податку.

Практична ситуація 2. Визначити суму єдиного податку на місяць для приватного підприємця. Назвати групу платників єдиного податку, до якої він належить, і строк сплати єдиного податку.

Бондаренко С. П. як суб'єкт підприємницької діяльності торгує на ринку парфумерними товарами. Праця найманих працівників – не використовується. Ставка єдиного податку – 10%.

Практична ситуація 3. Визначити:

- суму єдиного податку на місяць для приватного підприємця;
- суму утриманих податків із нарахованої зарплати найманим працівникам;
- суму зарплати до виплати кожному найманому працівникові на підставі даних:

Приватний підприємець Аверченко Г. М. займається роздрібною торгівлею непродовольчими товарами. Використовує працю двох найманих працівників. Ставка єдиного податку на місяць для цього виду діяльності – 18%.

За місяць нарахував зарплату: одному працівникові – 6300 грн, другому – 4500 грн. Документи на ПСП подано.

Методичні вказівки:

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: єдиний податок, групи платників, платники 1, 2 3, 4 груп, обсяг доходів, наймані працівники, вид діяльності, ставка, звітність.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми здобувачу вищої освіти варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- елементи оподаткування спрощеної системи;
- використання ставки єдиного податку для юридичних та фізичних осіб;
- переваги та недоліки спрощеної системи оподаткування;
- ведення обліку та складання звітності платниками єдиного податку.

Методичні рекомендації до практичної ситуації 1,2,3

Ставку єдиного податку на місяць визначають на підставі статті 291 ПК. Під час визначення суми єдиного податку на місяць слід брати до уваги встановлену ставку податку і розмір мінімальної зарплати, встановленої законом на 01.01 поточного року.

1.4. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Самостійна робота здобувачів вищої освіти є однією з форм оволодіння матеріалом із навчальної дисципліни «Оподаткування суб'єктів підприємництва». Виконання самостійної роботи дозволяє здобувачам вищої освіти розвивати самостійне мислення, поглиблювати засвоєні теоретичні знання, опанувати практичні навички у нарахуванні податків для суб'єктів підприємницької діяльності.

Самостійна робота із навчальної дисципліни «Оподаткування суб'єктів підприємництва» складається з двох окремих завдань: письмових робіт по 9 темах та одного індивідуального завдання. Письмова робота та індивідуальне завдання виконується у межах годин, відведених для самостійної роботи навчальним планом.

Здобувачі вищої освіти виконують письмову роботу та індивідуальне завдання самостійно з одержанням необхідних консультацій від науково-педагогічного працівника протягом семестру.

Форма контролю – перевірка письмових робіт та заслуховування доповіді за темою реферативної роботи. Питання письмової роботи виносяться на підсумковий семестровий контроль.

1.4.1. Тематики та завдання для виконання самостійної роботи **Тема 1. Основи оподаткування підприємницької діяльності**

Питання для самостійної роботи

1. Дослідити загальні та приватні теорії оподаткування, виокремити їх переваги та недоліки.
2. Порівняти характеристики суб'єктів підприємницької діяльності: мікро-, малих, середніх і великих підприємств.

Завдання та методичні рекомендації здобувачам вищої освіти для підготовки до виконання самостійної роботи

Опрацювати рекомендовану літературу за темою самостійної роботи (тезисний конспект) і на підставі її вивчення виконати практичні ситуації.

Практична ситуація 1. Дослідіть загальні та приватні теорії оподаткування, виокремте їх переваги та недоліки.

Практична ситуація 2. Порівняйте характеристики суб'єктів підприємницької діяльності: мікро-, малих, середніх і великих підприємств, використовуючи чинну нормативно – правову базу України, показники занесіть у табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Порівняльна характеристика суб'єктів підприємницької діяльності: мікро-, малих, середніх і великих підприємств

Назва суб'єкта підприємницької діяльності	Середня кількість працівників, осіб	Річний дохід, євро/гривні
мікропідприємства		
малі підприємства		
середні підприємства		
великі підприємства		

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте загальні та приватні теорії оподаткування.
2. Назвіть переваги та недоліки загальних та приватних теорій оподаткування.
3. Наведіть приклади підприємств різних форм власності, товари та послуги яких пропонують у вашому регіоні.
4. Назвіть права, обов'язки та відповідальність суб'єкта підприємницької діяльності.

Тема 2. Нарахування та сплата податку на прибуток підприємств суб'єктами підприємництва

Питання для самостійної роботи

1. Розглянути суть прибуткового оподаткування та його значення у системі податків підприємства.
2. Надати загальну характеристику прибутку як об'єкта оподаткування.
3. Охарактеризувати пільги з податку на прибуток, види пільг, їх направленість та регулююче призначення.
4. Вказати переваги та недоліки податку на прибуток.

Завдання та методичні рекомендації здобувачам вищої освіти для підготовки до виконання самостійної роботи

Опрацювати рекомендовану літературу за темою самостійної роботи (тезисний конспект) і на підставі її вивчення виконати тестові завдання

Завдання 1.

Дайте правильну відповідь на тестові питання й поясніть свій вибір

1. Об'єктом оподаткування податком на прибуток є:

- а) балансовий прибуток;
- б) чистий прибуток;
- в) валовий дохід, зменшений на суму витрат та амортизаційних відрахувань;
- г) сума доходів, зменшена на собівартість реалізованих товарів та інших витрат.

2. Що означає поняття "податкові пільги"?:

- а) передбачене податковим законодавством звільнення платника податку від нарахування та сплати податку;
- б) передбачені податковим і митним законодавством звільнення платника податку від обов'язку щодо нарахування та сплати податку та збору;
- в) розмір податкових нарахувань на одиницю виміру бази оподаткування;
- г) знижка

3. Як визначається прибуток, як об'єкт оподаткування податком на прибуток:

- а) Шляхом коригування фінансового результату до оподаткування, визначеного у фінансовій звітності відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку на різниці, які виникають відповідно до положень ПКУ
- б) Різниця між доходами та витратами підприємства
- в) Різниця між виручкою від реалізації продукції та собівартістю реалізації
- г) Різниця між ціною продажу та ціною придбання

4. Визначити суму податку на прибуток підприємств, що підлягає сплаті до бюджету, за такими даними:

- виручка від реалізації продукції з ПДВ – 300 тис. грн.;
  - собівартість реалізованої продукції – 150 тис. грн.;
  - інші витрати – 70 тис. грн.:
- а) 7,5 тис. грн.;   в) 5,4 тис. грн.;
  - б) 30,0 тис. грн.;   г) 20,0 тис. грн.

5. Визначити суму податку на прибуток підприємств, що підлягає сплаті до бюджету, за такими даними:

- доходи без ПДВ – 302 тис. грн.;
  - собівартість реалізованої продукції – 198 тис. грн.;
  - інші витрати – 74 тис. грн.;
  - авансові внески з податку на прибуток за попередній період – 4,5 тис. грн.:
- а) 90,0 тис. грн.;   в) 0,9 тис. грн.;
  - б) 39,7 тис. грн.;   г) 10,0 тис. грн.

6. Звільняється від оподаткування прибуток:

- а) нерезидентів;
- б) підприємств та організацій, які засновані громадськими організаціями інвалідів, та є їх повною власністю;
- в) отриманий від основної діяльності підприємств легкої промисловості

7. Які кошти не звільняються від оподаткування при сплаті податку на прибуток:

- а) кошти спільного інвестування;
- б) кошти у вигляді внесків, які надходять до платників податку, що здійснюють недержавне пенсійне забезпечення;
- в) кошти у вигляді прибутку від здійснення операцій з державними цінними паперами;
- г) всі відповіді правильні

Питання для самоконтролю

- 1. У чому полягає роль та значення податку на прибуток підприємства в системі оподаткування?
- 2. Охарактеризуйте основні переваги та недоліки податку на прибуток підприємств.
- 3. Хто є платниками податку на прибуток підприємств з числа резидентів?
- 4. Охарактеризуйте платників податку на прибуток підприємств з числа нерезидентів.
- 5. Надайте характеристику існуючим звільненням від оподаткування податком на прибуток підприємств.
- 6. Який порядок нарахування і сплати податку на прибуток підприємств?

Тема 3. Утримання та перерахування до бюджету податку з доходів фізичних осіб і військового збору суб'єктами підприємництва

Питання для самостійної роботи

- 1. Розглянути систему оподаткування доходів фізичних осіб як форму індивідуального оподаткування.
- 2. Пояснити особливості нарахування та оподаткування окремих видів доходів:
  - від підприємницької діяльності за наявності та відсутності прав юридичної особи;
  - операцій з продажу або обміну об'єктів рухомого майна;
  - отриманих платником податку в результаті прийняття ним у спадщину чи дарунок коштів, майна.
- 3. Надати інформацію про осіб, відповідальних за утримання (нарахування) та сплату податку до бюджету.

Завдання та методичні рекомендації здобувачам вищої освіти для підготовки до виконання самостійної роботи

Опрацювати рекомендовану літературу за темою самостійної роботи (тезисний конспект) і на підставі її вивчення виконати тестові завдання та практичні ситуації.

Завдання 1.

Дайте правильну відповідь на тестові питання й поясність свій вибір

1. Об'єктом оподаткування податком на доходи фізичних осіб є:

- а) операції з постачання товарів, послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України;
- б) прибуток із джерелом походження з України та за її межами;
- в) загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід;
- г) операції з реалізації вироблених на території України підакцизних товарів.

2. *Обов'язки платників податку:*

- а) сплачувати податки і збори у встановлені строки;
- б) представляти свої інтереси в контролюючих органах самостійно;
- в) безоплатно отримувати інформацію про податки та збори та нормативно-правові акти, що їх регулюють;

г) користуватися податковими пільгами за наявності підстав.

3. Вказати строки сплати податку на доходи фізичних осіб:

- а) сплачується до бюджету під час виплати оподаткованого доходу;
- б) протягом 40 календарних днів після закінчення звітного кварталу;
- в) протягом 10 календарних днів після закінчення граничного строку подання Податкового розрахунку
- г) протягом 30 календарних днів після закінчення звітного кварталу.

4. Вказати документ, який подає податковому агенту платник ПДФО, що має право на застосування податкової соціальної пільги:

- а) декларація;
- б) податкова накладна;
- в) заява встановленого зразка;
- г) всі відповіді правильні

5. Хто відповідає за нарахування, утримання та сплату (перерахування) до бюджету податку з доходів у вигляді заробітної плати?

- а) роботодавець;
- б) податковий агент;
- в) платник податку;
- г) контролюючі органи з питань оподаткування.

6. Податковий агент – це:

- а) особа, на яку покладають обов'язки з обчислення та перерахування податків до бюджету від імені та за рахунок коштів платника;
- б) особи, які ведуть облік платників податків;
- в) особи, які подають контролюючим органам звітність;
- г) особи, які надають консультації платникам податків.

Питання для самоконтролю

- 1. Розкрийте сутність, переваги та недоліки податку на доходи фізичних осіб.
- 2. Дайте визначення та охарактеризуйте склад загального оподаткованого доходу.
- 3. Яким чином оподатковуються доходи, отримані у не грошовій формі?
- 4. У чому специфіка оподаткування інших видів доходів платника (виграшів і призів, благодійної допомоги, іноземних доходів тощо)?
- 5. Які особливості оподаткування операцій з продажу об'єктів нерухомого майна?
- 6. Яким чином здійснюється оподаткування операцій з продажу або обміну об'єктів рухомого майна?
- 7. У чому особливості оподаткування доходу, отриманого в результаті прийняття у спадщину коштів, майна, майнових і немайнових прав?

Тема 4. Нарахування та сплата податку на додану вартість суб'єктами підприємництва

Питання для самостійної роботи

- 1. Визначити основну роль, яку виконує податок на додану вартість у формуванні доходної частини бюджету
- 2. Дослідити операції, що не є об'єктом оподаткування.
- 3. Навести приклади видів операцій, що оподатковуються за нульовою ставкою.
- 4. Розглянути особливості нарахування ПДВ при здійсненні імпортних та експортних операцій.

Завдання та методичні рекомендації здобувачам вищої освіти для підготовки до виконання самостійної роботи

Опрацювати рекомендовану літературу за темою самостійної роботи (тезисний конспект) і на підставі її вивчення виконати тестові завдання та практичні ситуації.

Завдання 1.

Дайте правильну відповідь на тестові питання й поясніть свій вибір

1. Звільнені від оподаткування податком на додану вартість:

- а) операції з постачання продуктів дитячого харчування та товарів дитячого асортименту для немовлят за переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України;
- б) операції з постачання товарів за договорами фінансового лізингу;
- в) натуральні виплати у рахунок оплати праці фізичним особам, що перебувають у трудових відносинах із платником ПДВ;
- г) операції з постачання товарів за договорами оперативного лізингу.

2. База оподаткування ПДВ по операціях резидентів з постачання товарів (послуг) на митній території України визначається виходячи з:

- а) фактичної вартості операції;
- б) середнього рівня регульованих або вільних цін на аналогічні товари;
- в) торгової націнки (надбавки);
- г) їх договірної (контрактної) вартості, але не нижче звичайних цін, з урахуванням загальнодержавних обов'язкових податків та зборів (крім ПДВ та акцизного податку на спирт етиловий).

3. Платник ПДВ повинен перерахувати у бюджет:

- а) позитивну різницю між сумами податкового зобов'язання та податкового кредиту з ПДВ;
- б) суму податкового зобов'язання з ПДВ;
- в) від'ємну різницю між сумами податкового зобов'язання та податкового кредиту з ПДВ;
- г) суму зазначену у податковій накладній.

4. Не є об'єктом оподаткування ПДВ операції з:

- а) випуску і продажу акцій;
- б) надання страхових послуг;
- в) надання послуг з інкасації виручки, розрахунково-касового обслуговування.
- г) усі відповіді є правильними.

5. Які з перелічених наданих послуг звільнені від оподаткування ПДВ?

- а) ремонт шкіл, дошкільних установ, інтернатів, закладів охорони здоров'я (у сільській місцевості).
- б) послуги освіти.
- в) доставка пенсій і грошової допомоги населенню.
- г) усі відповіді є правильними.

6. Нульову ставку оподаткування ПДВ застосовують до таких операцій:

- а) експорт товарів і супутніх такому експорту послуг;
- б) продаж (постачання) товарів (робіт, послуг) підприємствами роздрібною торгівлі, що розташовані на території України в зонах митного контролю (безмитних магазинах);
- в) надання транспортних послуг із перевезення пасажирів і вантажів за межами митного кордону України.
- г) усі відповіді є правильними.

Практична ситуація 1. Визначити, яку суму ПДВ необхідно сплатити до бюджету, якщо вартість придбаних товарів націнена на 20 %.

ТОВ «Конкорд» придбало від різних підприємств – платників ПДВ (податкові накладні зареєстровані у ЄРПН), такі товари:

- канцтовари – на суму 60000 грн. (з ПДВ);
- господарські товари – на суму 18000 грн. (з ПДВ);
- товари спеціального призначення для інвалідів за переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України, – на суму 26000 грн. (без ПДВ).

Вищезазначені товари було поставлено:

- 10 % канцтоварів у Польщу;
- 50 % товарів спеціального призначення для інвалідів у Білорусію;
- решта товару – поставлено на митній території України.

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте переваги і недоліки податку на додану вартість.
2. Які господарські операції можуть виступати в якості об'єкту оподаткування податку на додану вартість?
3. Назвіть операції, які не можуть виступати в якості об'єкту оподаткування податку на додану вартість.
4. Які пільги існують при стягненні податку на додану вартість?
5. Назвіть умови застосування нульової ставки з податку на додану вартість.

Тема 5. Нарахування та сплата акцизного податку суб'єктами підприємництва

Питання для самостійної роботи

1. Розглянути суть акцизного податку в системі інших непрямих податків та історію введення.
2. Дослідити специфіку оподаткування акцизним податком алкогольних напоїв та тютюнових виробів.

Завдання та методичні рекомендації здобувачам вищої освіти для підготовки до виконання самостійної роботи

Опрацювати рекомендовану літературу за темою самостійної роботи (тезисний конспект) і на підставі її вивчення виконати тестові завдання та практичні ситуації.

Завдання 1.

Дайте правильну відповідь на тестові питання й поясніть свій вибір

1. Платниками акцизного податку є:

- а) імпортери підакцизних товарів;
- б) експортери підакцизних товарів;
- в) покупці і продавці підакцизних товарів;
- г) тільки покупці підакцизних товарів.

2. Ставки акцизного податку встановлює:

- а) Президент України;
- б) Кабінет Міністрів України;
- в) Верховна Рада України;
- г) Митна служба України.

3. Податкові ставки адвалорні та специфічні одночасно за акцизним податком встановлюються для таких підакцизних товарів:

- а) спирт етиловий та інші спиртові дистиляти, алкогольні напої, пиво;
- б) нафтопродукти, скраплений газ; автомобілі, кузови до них, причепи та напівпричепи, мотоцикли;
- в) тютюнові вироби (сигарети без фільтру, цигарки, сигарети з фільтром);
- г) ювелірні вироби, хутро.

4. Акцизний податок з тютюнових виробів, вироблених на митній території України, сплачується в такі терміни:

- а) протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку для подання декларації за кварталний податковий період;
- б) протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку для подання декларації за місячний податковий період;

- в) протягом 20 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку для подання декларації за місячний податковий період;
- г) не пізніше дати відвантаження готової продукції її власнику.

5. *Акцизний податок із ввезених на митну територію України з підакцизних товарів (продукції), крім маркованих акцизними марками, сплачується:*

- а) протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку для подання декларації за місячний податковий період;
- б) протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку для подання декларації за кварталний податковий період;
- в) при придбанні марок акцизного податку;
- г) до або в день подання митної декларації.

6. *У разі ввезення маркованої акцизними марками підакцизної продукції на митну територію України акцизний податок сплачується:*

- а) протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку для подання декларації за місячний податковий період;
- б) при придбанні марок акцизного податку;
- в) при придбанні марок акцизного податку з доплатою (у разі потреби) на день подання митної декларації;
- г) до або в день подання митної декларації.

Практична ситуація 1. Визначити суму акцизного податку і податкового зобов'язання з ПДВ.

Одеський завод шампанських вин у березні 2017 р. продав за кордон 20000 пляшок шампанського (0,7 л) по 8 доларів США за пляшку. Своім робітникам реалізував 1000 пляшок шампанського за собівартістю і 500 пляшок жінкам до свята – без оплати. Крім того, завод реалізував 15000 пляшок по 56 грн. (з ПДВ і акцизним податком) через магазин.

Визначити суму акцизного податку і податкового зобов'язання з ПДВ, якщо собівартість 1 пляшки шампанського – 41,00 грн., а курс НБУ за 1 дол. США становить 28,00 грн.

Примітки: ставки акцизного податку на спирт етиловий та інші спиртові дистиляти, алкогольні напої, пиво використати згідно п. 215.3.1 Податкового кодексу України.

Питання для самоконтролю

1. Хто є платниками акцизного податку?
2. На якій підставі визначають суму акцизного податку з вітчизняних підакцизних товарів?
3. Який порядок нарахування акцизного податку під час ввезення підакцизних товарів на митну територію України?
4. Які строки сплати акцизного податку в бюджет для алкогольних виробів?
5. Навіть порядок та особливості виробництва, зберігання, продажу марок акцизного податку та маркування алкогольних напоїв та тютюнових виробів.

Тема 6. Нархування та сплата екологічного податку суб'єктами підприємництва

Питання для самостійної роботи

1. Розкрити мету та основні положення щодо справляння екологічного податку.
2. Назвати особливості сплати екологічного податку платником при різних видах джерел забруднення.

Завдання та методичні рекомендації здобувачам вищої освіти для підготовки до виконання самостійної роботи

Опрацювати рекомендовану літературу за темою самостійної роботи (тезисний конспект) і на підставі її вивчення виконати тестові завдання та практичні ситуації.

Завдання 1.

Дайте правильну відповідь на тестові питання й поясніть свій вибір

1. Розмір екологічного податку залежить від:

- а) обсягу випуску продукції;
- б) обсягу реалізації продукції;
- в) прибутку;
- г) виду забруднення.

2. Не є платниками екологічного податку:

- а) суб'єкти господарювання, юридичні особи та інші підприємства, під час провадження діяльності яких на території України і в межах її континентального шельфу здійснюються скиди забруднюючих речовин безпосередньо у водні об'єкти;
- б) громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які здійснюють викиди забруднюючих речовин в атмосферу пересувними джерелами забруднення у разі використання ними палива;
- в) суб'єкти діяльності у сфері використання ядерної енергії, які здійснюють поводження з радіоактивними відходами, що утворилися внаслідок Чорнобильської катастрофи, в частині діяльності, пов'язаної з такими відходами;
- г) юридичні і фізичні особи.

3. Які з перелічених податків відносяться до загальнодержавних:

- а) екологічний податок;
- б) туристичний збір;
- в) податок на майно;
- г) збір за місця для паркування транспортних засобів.

4. Існують наступні види джерел забруднення навколишнього природного середовища:

- а) стаціонарні та пересувні джерела забруднення;
- б) водні джерела забруднення;
- в) лісові джерела забруднення;
- г) ядерні джерела забруднення.

5. Що є об'єктом оподаткування екологічним податком?

- а) обсяги та види забруднювальних речовин, які викидаються в атмосферне повітря стаціонарними джерелами та безпосередньо у водні об'єкти та ін.;
- б) прибуток екологічно небезпечних підприємств;
- в) вартість послуг із охорони довкілля;
- г) витрати на утилізацію сміття.

6. За понадлімітні викиди забруднюючих речовин сплачують плату у розмірі:

- а) двократному;
- б) трикратному;
- в) п'ятикратному;
- г) десятикратному.

Практична ситуація 1. Визначити суму екологічного податку за звітний період

Підприємство «Металургійний комбінат «Дніпросталь» розташоване в басейні р. Дніпро. Протягом I кварталу поточного року підприємство здійснювало викиди стаціонарних джерел забруднення у таких об'ємах (т.):

- марганець та його сполуки - 4,90;
- нікель та його сполуки - 1,80;
- тверді речовини - 8,60;
- II клас небезпечності - 5,00.

2. Підприємство «Металургійний комбінат «Дніпросталь» розташоване в басейні р. Дніпро. Протягом II кварталу поточного року підприємство здійснювало скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти (т.):

- фосфати - 5,90;

- азот амонійний - 9,60;

- сульфати (скидають у ставок) - 8,10.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте сутність та мету запровадження екологічного податку.
2. Які існують види джерел забруднення навколишнього природного середовища?
3. Надайте характеристику порядку обчислення екологічного податку для різних джерел забруднення.
4. Як визначається ставка екологічного податку для забруднюючих речовин (сполук), на які не встановлено клас небезпечності та орієнтовно безпечний рівень впливу?
5. Розкрийте особливості сплати екологічного податку, якщо платник податку має кілька стаціонарних джерел забруднення або спеціально відведених для розміщення відходів місць чи об'єктів в межах одного та/або кількох населених пунктів (сіл, селищ або міст) або за їх межами.

Тема 7. Нарахування та сплата рентної плати суб'єктами підприємництва

Питання для самостійної роботи

1. Розкрити поняття: рентної плати, платники, об'єкт та база оподаткування рентною платою.
2. Рентна плата за користуванням надрами для видобування корисних копалин та надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин.
3. Рентна плата за користуванням радіочастотним ресурсом України.
4. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів.
5. Вказати особливості рентних платежів.
6. Розглянути нарахування рентної плати за спеціальне використання води.

Завдання та методичні рекомендації здобувачам вищої освіти для підготовки до виконання самостійної роботи

Опрацювати рекомендовану літературу за темою самостійної роботи (тезисний конспект) і на підставі її вивчення виконати тестові завдання.

Завдання 1.

Дайте правильну відповідь на тестові питання й поясніть свій вибір

1. Хто є платниками рентної плати за спеціальне використання води?

- а) сільськогосподарські товаровиробники;
- б) водокористувачі, які використовують воду, отриману шляхом забору з водних об'єктів та для потреб гідроенергетики, водного транспорту і рибництва;
- в) фізичні та юридичні, які використовують воду;
- г) орендарі та інвестори, які використовують воду, отриману шляхом забору з водних об'єктів.

2. Об'єктом оподаткування рентною платою за спеціальне використання води є:

- а) фактичний обсяг води, який використовують водокористувачі, з урахуванням обсягу її втрат в системах водопостачання;
- б) фактично використані літри води;
- в) обсяг води;
- г) фактичні обсяги забору води з водних об'єктів за мінусом встановленого ліміту.

3. Базовий податковий період для платників рентної плати дорівнює:

- а) календарному тижню;
- б) календарному року;
- в) календарному місяцю;

г) календарному кварталу.

4. Що є об'єктом оподаткування рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів?

- а) деревина, заготовлена в порядку рубок головного користування, другорядні лісові матеріали;
- б) вартість заготовленої деревини;
- в) виручка від реалізації лісових матеріалів ;
- г) витрати на заготівлю деревини та інших лісових матеріалів.

5. Платниками рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин є:

- а) фізичні особи, що видобувають корисні копалини;
- б) суб'єкти господарювання, що використовують у власній діяльності нафту і природний газ;
- в) суб'єкти господарювання, які набули права користування ділянкою надр на підставі отриманих спеціальних дозволів на користування надрами з метою провадження господарської діяльності з видобування корисних копалин;
- г) суб'єкти господарювання, які транспортують надра за межі України.

6. Що є базою оподаткування рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин?

- а) ринкова вартість видобутої сировини ;
- б) Вартість обсягів видобутих у податковому (звітному) періоді корисних копалин;
- в) Прибуток від реалізації корисних копалин;
- г) Кількість мінеральної сировини.

Питання для самоконтролю

1. Які ресурсні платежі об'єднує рентна плата?
2. Надайте характеристику рентної плати за спеціальне використання води.
3. Хто є платниками плати за спеціальне використання води?
4. На якій підставі визначають суму плати за спеціальне використання води?

Тема 8. Нарахування та сплата місцевих податків і зборів суб'єктами підприємництва

Питання для самостійної роботи

1. Розкрити сутність податку на майно та його складових.
2. Розглянути такі поняття, як: платники, об'єкт, база оподаткування та порядок обчислення податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
3. Дати визначення місцевих зборів, їх роль у формуванні місцевих бюджетів країни.
4. Розкрити поняття туристичного збору: платники, ставки, база нарахування та порядок сплати туристичного збору.
5. Збір за місце для паркування транспортних засобів: платники, об'єкт і база оподаткування.
6. Розкрити сутність та принципи місцевого оподаткування.
7. Пояснити порядок стягнення місцевих зборів

Завдання та методичні рекомендації здобувачам вищої освіти для підготовки до виконання самостійної роботи

Опрацювати рекомендовану літературу за темою самостійної роботи (тезисний конспект) і на підставі її вивчення виконати тестові завдання

Завдання 1.

Дайте правильну відповідь на тестові питання й поясніть свій вибір

1. До специфічних принципів місцевого оподаткування, що враховують особливості функціонування органів місцевого самоврядування відносять:

- а) принцип взаємної еквівалентності, принцип територіального походження, принцип самостійності;

- б) принцип рівномірного податкового навантаження на різні категорії платників податків, принцип мінімального впливу на циклічне коливання економіки;
- в) принцип відповідності темпам зростання надходжень державних податків, принцип відповідності потребам населення та юридичних осіб території;
- г) усі відповіді правильні.

2. Ставка збору за місця для паркування транспортних засобів та порядок його сплати до бюджету встановлюються:

- а) державною владою;
- б) положеннями Податкового кодексу України;
- в) відповідною сільською, селищною або міською радою;
- г) обласними та районними радами.

3. Базою справляння туристичного збору є:

- а) вартість усього періоду проживання (ночівлі) за вирахуванням податку на додану вартість;
- б) вартість перших десяти діб проживання (ночівлі) за вирахуванням податку на додану вартість;
- в) вартість усього періоду проживання (ночівлі) з урахуванням податку на додану вартість;
- г) вартість перших десяти діб проживання (ночівлі) з урахуванням податку на додану вартість.

4. Ставка туристичного збору встановлюється у розмірі:

- а) від 0,5 до 1 % до бази справляння збору;
- б) від 1,5 до 2 % до бази справляння збору;
- в) від 0,1 до 0,5 % до бази справляння збору;
- г) від 2,5 до 3 % до бази справляння збору.

5. Об'єктом оподаткування збором за місця для паркування транспортних засобів є:

- а) земельна ділянка, яка згідно з рішенням сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаних територіальних громад спеціально відведена для забезпечення паркування транспортних засобів;
- б) місця для паркування транспортних засобів;
- в) припарковані автотранспортні засоби;
- г) місця для паркування транспортних засобів, фактично зайняті автотранспортними засобами.

6. Не є податковими агентами зі стягнення туристичного збору:

- а) адміністрації готелів, кемпінгів, мотелів, гуртожитків для приїжджих та інших закладів готельного типу, санаторно-курортні заклади;
- б) квартирно-посередницькі організації;
- в) юридичні або фізичні особи - підприємці, яких уповноважують відповідні ради територіальних громад справляти збір;
- г) органи місцевого самоврядування

Питання для самоконтролю

1. У чому полягає сутність місцевих зборів?
2. Які місцеві податки і збори зобов'язані встановлювати місцеві ради?
3. Назвіть принципи місцевого оподаткування.
4. Хто є податковим агентом зі стягнення туристичного збору?
5. Які особи не є платниками туристичного збору?
6. Який податковий період для збору за місця для паркування транспортних засобів?
7. Які межі ставок збору за місця для паркування транспортних засобів?

Тема 9. Єдиний податок із суб'єктів підприємництва в умовах спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності

Питання для самостійної роботи

1. Розглянути та надати характеристику суб'єктів малого підприємництва.
2. Дослідити особливості ведення обліку та складання звітності суб'єктами малого підприємництва.

Завдання та методичні рекомендації здобувачам вищої освіти для підготовки до виконання самостійної роботи

Опрацювати рекомендовану літературу за темою самостійної роботи (тезисний конспект) і на підставі її вивчення виконати тестові завдання та практичні ситуації.

Завдання 1.

Дайте правильну відповідь на тестові питання й поясніть свій вибір

1. На єдиний податок можуть перейти:

- а) лише юридичні особи;
- б) лише фізичні особи;
- в) фізичні та юридичні особи;
- г) нерезиденти.

2. До недоліків спрощеної системи оподаткування відносять:

- а) зменшується кількість податків і зборів, що сплачуються;
- б) надається право вибору реєстрації як платника ПДВ;
- в) об'єктом оподаткування виступає дохід, а не прибуток;
- г) не потрібно додаткових зусиль знань у галузі оподаткування.

3. Хто з фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності може бути платником єдиного податку другої групи?

- а) суб'єкти підприємницької діяльності, у яких середньооблікова кількість працюючих за рік не перевищує 10 осіб, а обсяг виручки не перевищує 500 тис. грн.;
- б) підприємства, у яких середньооблікова кількість працюючих за рік не перевищує 50 осіб, а обсяг виручки не перевищує 500 тис. грн.;
- в) підприємства, у яких середньооблікова кількість працюючих за рік не перевищує 10 осіб, а обсяг виручки не перевищує 1,5 млн грн.;
- г) підприємства, у яких середньооблікова кількість працюючих за рік не перевищує 50 осіб, а обсяг виручки перевищує 1 млн грн.

4. Платники єдиного податку звільняються від обов'язку нарахування, сплати та подання податкової звітності з таких податків і зборів:

- а) податку на прибуток підприємств;
- б) рентної плати за спеціальне використання води платниками єдиного податку четвертої групи;
- в) військового збору;
- г) правильна відповідь а), б)

5. Не можуть бути платниками єдиного податку суб'єкти господарювання, які здійснюють:

- а) видобуток, реалізацію корисних копалин місцевого значення;
- б) продаж паливно-мастильних матеріалів в ємностях до 20 літрів;
- в) діяльність з управління підприємствами;
- г) правильної відповіді немає.

6. Нормами якого НП(С)БО мають керуватися суб'єкти малого підприємництва при веденні бухгалтерського обліку та складанні фінансової звітності:

- а) НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»;
- б) НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність»;

- в) П(С)БО 16 «Витрати»;
- г) П(С)БО 15 «Доходи».

Практична ситуація 1. Визначити суми єдиного податку, ПДВ і єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, які необхідно сплатити за звітний період.

У ТОВ «Мрія» за попередній рік обсяг виручки від реалізації продукції становив 11500000 грн., середньооблікова чисельність працюючих – 29 чол.

У березні поточного року підприємство прийняло рішення про перехід на сплату єдиного податку зі сплатою ПДВ. При цьому у підприємстві налічується 50 податковий борг перед бюджетом – 1000 грн. Податковий борг погашений 15 березня.

За результатами діяльності квітня місяця на поточний рахунок надійшла виручка від реалізації продукції на суму 84960 грн. з ПДВ.

Для здійснення підприємницької діяльності протягом місяця закуплено матеріали на суму 36000 грн. з ПДВ, а також виплачена заробітна плата працівникам на суму 18000 грн. При цьому, для підприємства встановлений 15 клас професійного ризику виробництва.

Питання для самоконтролю

1. Обґрунтуйте мету та необхідність запровадження спрощеної системи оподаткування.
2. Надайте детальну характеристику переваг спрощеної системи оподаткування для суб'єктів малого підприємництва.
3. Які недоліки функціонування спрощеної системи оподаткування в Україні на сучасному етапі?
4. На які види діяльності не поширюється спрощена система оподаткування?
5. Назвіть строк подання податкової декларації з єдиного податку до податкової інспекції.
6. Яку відповідальність несуть платники єдиного податку за:
  - несвоєчасне подання податкової декларації?
  - зниження суми податку?
  - несвоєчасну сплату податку?

1.5. Індивідуальні завдання

Індивідуальне науково - дослідне завдання (ІНДЗ) здобувачів вищої освіти денної форми навчання за тематикою навчальної дисципліни «Оподаткування суб'єктів підприємництва» виконується у вигляді рефератів – оглядів у межах годин, відведених для самостійної роботи.

1.5.1. Умови виконання завдань

Індивідуальне науково - дослідне завдання (ІНДЗ) здобувачів вищої освіти денної форми навчання за тематикою навчальної дисципліни «Оподаткування суб'єктів підприємництва» виконується у межах годин, відведених для самостійної роботи.

Тема ІНДЗ у формі наукової роботи обирається здобувачем вищої освіти добровільно і закріплюється за ним науково – педагогічним працівником на початку семестру.

Підготовка ІНДЗ у такій формі передбачає:

- підбір та опрацювання літературних джерел за темою дослідження;
- складання плану роботи (вступ, перше питання - розкриття теоретичних аспектів проблеми, друге питання - аналіз фактичних та статистичних даних, висновки, список використаних джерел);
- виклад основних ідей та пропозицій авторів;
- презентація ІНДЗ на семінарських заняттях (виступ до 5 хвилин).

1.5.2. Теми наукових робіт

1. Оподаткування підприємства та його вплив на фінансово-господарську діяльність.
2. Акцизне оподаткування та шляхи його розвитку в Україні.
3. Акцизний податок та його роль у системі оподаткування споживання в Україні.

4. Рівень оподаткування доходів підприємств та його вплив на їх економічну діяльність.
5. Майнове оподаткування та шляхи його розвитку в Україні.
6. Стан та перспективи майнового оподаткування в Україні.
7. Податок на додану вартість в системі оподаткування споживання.
8. Митне оподаткування в Україні та його роль у формуванні доходів бюджету.
9. Митне оподаткування у системі тарифного регулювання зовнішньоекономічних відносин.
10. Механізм оподаткування доданої вартості в Україні.
11. Оподаткування доходів громадян та шляхи його вдосконалення в Україні.
12. Оподаткування доходів фізичних осіб: проблеми та перспективи розвитку.
13. Оподаткування доходів юридичних осіб: вітчизняна та зарубіжна практика.
14. Прибуткове оподаткування та напрями його оптимізації в Україні.
15. Оподаткування підприємницької діяльності в Україні.
16. Податок на прибуток підприємств у системі прямого оподаткування.
17. Роль оподаткування прибутку підприємств у формуванні доходів держави та суб'єктів господарювання.
18. Рентна плата в системі оподаткування України.
19. Оподаткування прибутку підприємств в Україні: стан та перспективи.
20. Механізм непрямого оподаткування в Україні.
21. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності: вітчизняна практика та зарубіжний досвід.
22. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва та її роль у розвитку малого бізнесу.
23. Порівняльна характеристика загальної та альтернативних систем оподаткування в Україні.
24. Механізм оподаткування прибутку.
25. Оподаткування митної вартості товарів.

1.6. Підсумковий контроль

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку з виконанням тестових завдань і розв'язуванням практичних ситуацій за темами навчальної дисципліни.

1.6.1. Питання для підсумкового контролю

1. Зміст поняття «оподаткування». Концептуальні основи оподаткування суб'єктів господарювання.
2. Поняття суб'єкта господарювання, його характеристика, права та обов'язки.
3. Питання вибору системи оподаткування суб'єкта господарської діяльності та її значення у забезпеченні ефективної господарської діяльності.
4. Сутність податкової системи і вимоги до неї.
5. Організаційне забезпечення функціонування податкової системи.
6. Податкова політика: поняття, напрями, основні принципи.
7. Розвиток різних форм оподаткування у зарубіжних країнах.
8. Податкові системи інших країн: порівняльна характеристика.
9. Податковий механізм та характеристика його елементів.
10. Економічна сутність податків.
11. Елементи податків.
12. Класифікація податків.
13. Функції податків.
14. Історія виникнення та еволюція розвитку податків.
15. Прямі та непрямі податки, їх переваги та недоліки.
16. Платники і об'єкт оподаткування податком на прибуток.
17. Суть прибуткового оподаткування та його значення у системі податків підприємства.
18. Ставки оподаткування податком на прибуток.
19. Порядок обчислення податку на прибуток підприємств.
20. Пільги з податку на прибуток, види пільг, їх направленість та регулююче призначення.

21. Переваги та недоліки податку на прибуток.
22. Звільнення від оподаткування податком на прибуток підприємства.
23. Економічний зміст оподаткування доходів громадян.
24. Платники податку на доходи фізичних осіб та об'єкт оподаткування.
25. База оподаткування податком на доходи фізичних осіб.
26. Податкова знижка.
27. Ставки податку на доходи фізичних осіб.
28. Військовий збір.
29. Єдиний соціальний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування
30. Порядок та особи, відповідальні за нарахування, утримання та сплати (перерахування) податку на доходи фізичних осіб до бюджету.
31. Порядок подання річної декларації про майновий стан і доходи (податкової декларації).
32. Особи, відповідальні за утримання (нарахування) та сплату податку до бюджету.
33. Сутність податку на додану вартість.
34. Платники податку, порядок їх реєстрації та розміри ставок податку на додану вартість.
35. Особливості визначення бази оподаткування податком на додану вартість.
36. Операції, що не є об'єктом оподаткування.
37. Податковий кредит.
38. Порядок визначення суми податку, що підлягає сплаті (перерахуванню) до бюджету.
39. Податкова накладна.
40. Звітні (податкові) періоди для обчислення та сплати податку на додану вартість.
41. Платники, об'єкти і база оподаткування акцизним податком.
42. Історія введення акцизного податку в Україні.
43. Ставки, порядок обчислення та строки сплати акцизного податку.
44. Підакцизні товари та ставки акцизного податку.
45. Декларація з акцизного податку: порядок складання та подання.
46. Контроль за сплатою акцизного податку.
47. Мета та основні положення екологічного податку.
48. Поняття, суть та платники екологічного податку.
49. Об'єкт та база оподаткування екологічним податком.
50. Порядок обчислення екологічного податку.
51. Порядок подання податкової звітності та сплати податку.
52. Поняття рентної плати, платники, об'єкт та база оподаткування рентною платою.
53. Рентна плата за користуванням надрами для видобування корисних копалин та надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин.
54. Рентна плата за користуванням радіочастотним ресурсом України.
55. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів.
56. Рентна плата за спеціальне використання води.
57. Контроль за правильністю обчислення, своєчасністю і повнотою справляння рентної плати.
58. Сутність податку на майно та його складові.
59. Платники, об'єкт, база оподаткування та порядок обчислення податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
60. Порядок обчислення, сплати транспортного податку.
61. Плата за землю: платники, об'єкт оподаткування.
62. Поняття спрощеної системи оподаткування та її особливості: порядок обрання, переходу на спрощену систему.
63. Групи платників єдиного податку та порядок визначення їх доходів.
64. Ставки податку, порядок нарахування та строки сплати єдиного податку.
65. Ведення обліку та складання звітності суб'єктами малого підприємництва.
66. Місцеві збори та їх роль у формуванні місцевих бюджетів країни.
767. Сутність та принципи місцевого оподаткування.
68. Туристичний збір: платники, ставки, база нарахування та порядок сплати туристичного збору.

69. Збір за місце для паркування транспортних засобів: платники, об'єкт і база оподаткування.
70. Сільськогосподарський товаровиробник як платник єдиного податку четвертої групи: об'єкт, база оподаткування, ставка, податковий (звітний) період.
71. Оподаткування податком на додану вартість виробників сільськогосподарської продукції.
72. Ставки для платників єдиного податку четвертої групи. Порядок нарахування та строки сплати єдиного податку платниками четвертої групи.

1.6.2. Приклад залікового білету

1. Суть прибуткового оподаткування та його значення у системі податків підприємства.
2. Тестові завдання.

1. Податок – це:

- а) плата, яка стягується з юридичних і фізичних осіб державними органами за право участі, користування будь-чим або за право здійснення тієї або іншої діяльності;
- б) платіж у грошовій формі;
- в) плата, яка стягується з юридичних і фізичних осіб за здійснення в їх інтересах державними органами певних дій;
- г) обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з юридичних і фізичних осіб.

2. Що означає поняття “об'єкт оподаткування”?

- а) майно, товари, дохід (прибуток) або його частина, обороти з реалізації товарів, з наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку;
- б) майно;
- в) це розмір податкових нарахувань на одиницю виміру бази оподаткування;
- г) дохід (прибуток) або його частина.

3. Які з перелічених наданих послуг звільнені від оподаткування ПДВ?

- а) ремонт шкіл, дошкільних установ, інтернатів, закладів охорони здоров'я (у сільській місцевості).
- б) послуги освіти.
- в) доставка пенсій і грошової допомоги населенню.
- г) усі відповіді є правильними.

4. Екологічний податок сплачують ...

- а) не пізніше за 20-те число наступного за звітним місяця;
- б) не пізніше за 30-те число наступного за звітним місяця;
- в) протягом 40 календарних днів після закінчення звітного кварталу;
- г) протягом 10 календарних днів після спливу граничного терміну подання декларації.

5. Податковий кредит – це:

- а) сума виручки від реалізації товарів, робіт, послуг;
- б) сума прибутку;
- в) загальна сума ПДВ, яку нарахував платник податку за звітний період;
- г) загальна сума ПДВ, яку платник сплатив до бюджету за придбані матеріальні і нематеріальні активи за звітний період.

3. Практична ситуація.

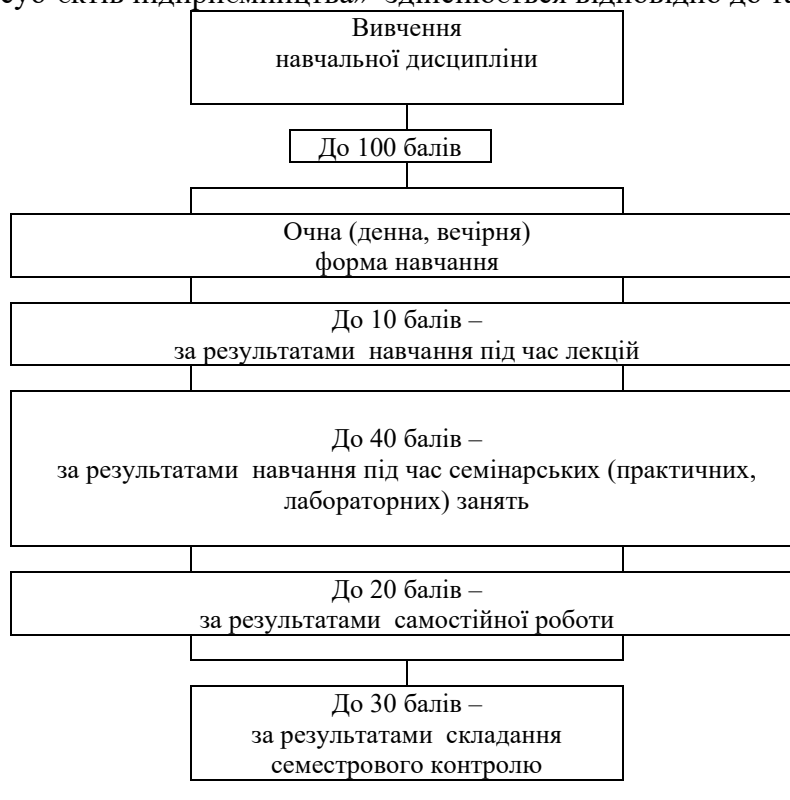
Визначити суму утриманих податків і заробітну плату до виплати.

Касиру банку за місяць нарахували зарплату – 6800 грн. Касир є студентом заочної форми навчання університету. Дітей до 18 років не має.

Документи на ПСП оформлені.

2. Схема нарахування балів

2.1. Нарахування балів здобувачам вищої освіти з навчальної дисципліни «Оподаткування суб'єктів підприємництва» здійснюється відповідно до такої схеми:

2.2. Обсяг балів, здобутих здобувачем вищої освіти під час лекцій з навчальної дисципліни «Оподаткування суб'єктів підприємництва», обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

З навчальної дисципліни «Оподаткування суб'єктів підприємництва» передбачено проведення 7 лекційних занять за денною формою навчання.

Отже, здобувач вищої освіти може набрати під час лекцій таку кількість балів (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Розподіл балів здобутих здобувачами вищої освіти під час лекцій з дисципліни «Оподаткування суб'єктів підприємництва»

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій						
			1	2	3	4	5	6	7
1.	Денна	7	1,4	2,9	4,3	5,7	7,1	8,6	10,0

2.3. З навчальної дисципліни «Оподаткування суб'єктів підприємництва» передбачено проведення 8 семінарських занять за денною формою навчання.

За результатами семінарського (практичного, лабораторного) заняття кожному здобувачу вищої освіти до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів наведені у п.4.3.8. Положення про організацію освітнього процесу у ХУУП, затверджене рішенням вченої ради від 05.07.2016 р., протокол №16, введене в дію наказом від 08.06.2016 р. № 359/16 (в редакції рішення вченої ради ХУУП імені Леоніда Юзькова від 28 серпня 2020 року, протокол № 1, з 01 вересня 2020 року, наказ ХУУП імені Леоніда Юзькова від 28 серпня 2020 року № 312/20)

2.4. Перерозподіл кількості балів в межах максимально можливої кількості балів за

самостійну роботу здобувачів вищої освіти та виконання індивідуальних завдань, наведено у табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Розподіл балів за самостійну роботу з навчальної дисципліни «Оподаткування суб'єктів підприємництва»

№ з/п	9 тем	Номер теми									Усього балів
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	
1.	Максимальна кількість балів за самостійну роботу	1	2	1	1	1	2	2	2	2	14
2.	Максимальна кількість балів за індивідуальне завдання	6									6
	Усього балів										20

2.5. За семестровий контроль, що проводиться у формі заліку з навчальної дисципліни «Оподаткування суб'єктів підприємництва», здобувач вищої освіти денної форми навчання може максимально одержати 30 балів.

Перерозподіл балів в межах максимально можливого одержання їх кількості за надані здобувачами відповіді в усній та письмовій формі відповідно на питання, тестові завдання та розв'язання практичної ситуації залікового білета, наведено у табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Розподіл балів для семестрового контролю з навчальної дисципліни «Оподаткування суб'єктів підприємництва»

№ з/п	Алгоритм нарахування балів	Номер питань залікового білета/ кількість балів				Разом балів
		1	2	3	4	
1.	Максимальна кількість балів за усну відповідь на питання залікового білета	10,0	-	-	-	10,0
2.	Максимальна кількість балів за розв'язання задачі залікового білета	-	-	10,0	-	10,0
3.	Максимальна кількість балів за письмову відповідь на тестові завдання	-	-	-	10,0	10,0
	Усього балів	10,0	-	10,0	10,0	30,0

3. Рекомендовані джерела

Тема 1

1. Андрущенко В. Л. Податкова система: навч. посіб. / за заг. ред. В. Л. Андрущенко. Київ: ЦУЛ, 2015. 416 с.
2. Воронська О. О. Податки в Україні: від теорії до практики: гавчальний курс. Київ: Акцент ПП. 2018. 464 с.
3. Господарський кодекс України: Кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
4. Дулік Т. О. Оподаткування в Україні : навч. посіб. Ун-т мит. справи та фінансів. Дніпро. 2020 . Ч. 1. 225 с.
5. Макурін А.А. Теорія оподаткування : навч. посіб. М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». Дніпро : НТУ «ДП», 2018. 75 с.
6. Орлик В., Орлик С. Історія оподаткування України (з часів Київської Русі – до сьогодення). *Вісник податкової служби України*. 2013. № 45. С. 5-54.
7. Податковий кодекс України. Відомості Верховної Ради України : документ 2755-17, редакція від 01.01.2018 року. URL : www.rada.gov.ua.
8. Податкова система : навч. посіб. / за заг. ред. Андрущенко В. Л. К. : Центр учбової літератури, 2016. 416 с.
9. Податкова система : навчальний посібник / за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
10. Податкова система: навчальний посібник / за ред. С. В. Косторного. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2018. 196 с.

Тема 2

1. Андрущенко В. Л. Податкова система: навч. посіб. / за заг. ред. В. Л. Андрущенко. Київ: ЦУЛ, 2015. 416 с.
2. Власюк Н. І., Мединська Т. В. Податкова система: навч. посібник. Київ: Магнолія, 2012. 424 с.
3. Воронська О. О. Податки в Україні: від теорії до практики: навчальний курс. Київ: Акцент ПП. 2018. 464 с.
4. Дулік Т. О. Оподаткування в Україні : навч. посіб. Ун-т мит. справи та фінансів. Дніпро. 2020 . Ч. 1. 225 с.
5. Макурін А.А. Теорія оподаткування : навч. посіб. М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». Дніпро : НТУ «ДП», 2018. 75 с.
6. Орлик В., Орлик С. Історія оподаткування України (з часів Київської Русі – до сьогодення). *Вісник податкової служби України*. 2013. № 45. С. 5-54.
7. Податковий кодекс України. Відомості Верховної Ради України : документ 2755-17, редакція від 01.01.2018 року. URL : www.rada.gov.ua.
8. Податкова система: навчальний посібник / за заг. ред. Андрущенко В. Л. Київ: «Центр учбової літератури», 2015. 416 с.
9. Податкова система : навчальний посібник / за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
10. Податкова система : навч. посіб. / за заг. ред. Андрущенко В. Л. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 416 с.
11. Податкова система: навчальний посібник / за ред. С. В. Косторного. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2018. 196 с.
12. Постанова КМУ «Про затвердження переліку організаційно-правових форм нерезидентів, які не сплачують податок на прибуток (корпоративний податок), у тому числі податок з доходів, отриманих за межами держави реєстрації таких нерезидентів, та/або не є податковими резидентами держави, в якій вони зареєстровані як юридичні особи» від 04.07.2017 р. № 480.

Тема 3

1. Воронська О. О. Податки в Україні: від теорії до практики: навчальний курс. Київ: Акцент ПП. 2018. 464 с.
2. Дулік Т. О. Оподаткування в Україні : навч. посіб. Ун-т мит. справи та фінансів. Дніпро. 2020 . Ч. 1. 225 с.
3. Інструкція про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затверджена наказом МФУ від 20.04.2015 р. № 449.
4. Макурін А.А.Теорія оподаткування : навч. посіб. М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка».Дніпро : НТУ «ДП», 2018. 75 с.
5. Мединська Т. В., Чабанюк О. М. Спеціальні податкові режими: загальні положення, облік і звітність : навчально-практичний посібник. Алерта, 2017. 240 с.
6. Піхняк Т. А. Оподаткування заробітної плати: порівняльна характеристика українського та європейського досвіду. Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством. (м. Полтава, 20 квітня 2017 року). Частина 1. Полтава: РВВ ПДАА, 2017. С.342-347.
7. Податковий кодекс України. Відомості Верховної Ради України : документ 2755-17, редакція від 01.01.2018 року. URL : www.rada.gov.ua.
8. Податкова система : навчальний посібник / за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
9. Податкова система : навч.посіб. / за заг. ред. Андрущенко В. Л. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 416 с.
10. Податкова система: навчальний посібник / за ред. С. В. Косторного. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2018. 196 с.
11. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України №2464-17 [редакція від 01.01.2018]. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 2-3. Ст.11. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2464-vi>.
12. Синчак В. П. Податкове регулювання забезпечення соціальних гарантій фізичних осіб підприємців у період світової пандемії та спаду економічної активності. Економіка та менеджмент у період цифрової трансформації бізнесу, суспільства і держави : матеріали Ювілейної Міжнародної науково-практичної конференції (28- 29 травня 2020 року, м. Запоріжжя). Запоріжжя : Наук. ред. Н.Г. Метеленко. ЗНУ Інженерний інститут, 2020. С. 163 – 167.

Тема 4

1. Гаркушенко О. М. Шляхи гармонізації ставок ПДВ з європейськими: проблеми та виклики. Економіка промисловості. 2016. № 3 (75). С. 80–89.
2. Дулік Т. О. Оподаткування в Україні : навч. посіб. Ун-т мит. справи та фінансів. Дніпро. 2020 . Ч. 1. 225 с.
3. Макурін А.А.Теорія оподаткування : навч. посіб. М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка».Дніпро : НТУ «ДП», 2018. 75 с.
4. Мединська Т. В., Чабанюк О. М. Спеціальні податкові режими: загальні положення, облік і звітність : навчально-практичний посібник. Алерта, 2017. 240 с.
5. Оксенюк О. І. Фіскальна ефективність податку на додану вартість в економіці України : дис. ... канд. екон. наук. Львів, 2015. 231 с.
6. Пирого І. С. Особливі елементи правового механізму ПДВ: проблеми удосконалення. Юридичні наукові дискусії як фактор сталого розвитку правової доктрини та законодавства: матеріали Міжнародної науковопрактичної конференції (м. Київ, 13–14 квітня 2018 р.). Київ: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2018. С. 78–82.
7. Податкова система: навч. посібник / за ред. В. Г. Баранової. Одеса: ВМВ, 2014. 344 с.
8. Податкова система: навч. посібник / за заг. ред. В. Л. Андрущенко. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 416 с.
9. Податковий кодекс України. Відомості Верховної Ради України : документ 2755-17, редакція від 01.01.2018 року. URL : www.rada.gov.ua.

10. Про податок на додану вартість: Закон України № 168/97-ВР. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1997. N 21. Ст.156. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168/97-%D0%B2%D1%80>.
11. Синчак В.П., Самарічева Т. А. Податок на додану вартість у системах ціноутворення й оподаткування молокопереробних підприємств. Монографія. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2019. 180 с.
12. Синчак В. П., Ярмоленко Ю. Ю. Фінансова політика регіонального розвитку : вітчизняний та зарубіжний досвід : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. з нагоди 25 річчя заснування кафедри фінансів і кредиту (10 – 11 жовт. 2019 р.). Житомир, 2019. С. 18 – 20.
13. Синчак В. П., Ярмоленко Ю. Ю. Альтернативний порядок бюджетного відшкодування ПДВ сільгоспвиробникам в умовах системи електронного адміністрування. Університетські наукові записки. 2017 №1 (61). С. 168-181.

Тема 5

1. Дулік Т. О. Оподаткування в Україні : навч. посіб. Ун-т мит. справи та фінансів. Дніпро. 2020 . Ч. 1. 225 с.
2. Мединська Т. В., Чабанюк О. М. Спеціальні податкові режими: загальні положення, облік і звітність : навчально-практичний посібник. Алерта, 2017. 240 с.
3. Малишко Ю.М. Імплементация досвіду країн ЄС щодо спрощення загальнообов’язкових процедур для платників податків в Україні. Стратегія і механізми регулювання промислового розвитку: 36. наук. пр. Київ: ІЕП НАНУ. 2016. С. 73–84
4. Податковий кодекс України. Відомості Верховної Ради України : документ 2755-17, редакція від 01.01.2018 року. URL : www.rada.gov.ua.
5. Податкова система: конспект лекцій з дисципліни «Податкова система»: навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка», спеціалізації «Економіка підприємства» освітнього ступеня «Бакалавр» денної та заочної форм навчання / уклад. Гречко А.В. Київ. 2018. 124 с.
6. Податкова система : навчальний посібник / за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
7. Податкова система України: тренінг-курс: навч. посібник. / за заг. ред. О. М. Тимченко. Київ : ДННУ “Акад. фін. управління”, 2015. 656 с.
8. Податкова система : навч. посіб. / за заг. ред. Андрущенко В. Л. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 416 с.
9. Податкова система: навчальний посібник / за ред. С. В. Косторного. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2018. 196 с.
10. Сарана В. В. Податкові режими в Україні : Монографія / В. В. Сарана. Талком, 2016. 414 с.
11. Трансформаційні процеси у податковій системі України: монографія / за заг. ред. І. С. Волохової. Одеса: Атлант ВОІ СОІУ, 2018. 384 с.

Тема 6

1. Андрущенко В. Л. Податкова система: навч. посіб. / за заг. ред. В. Л. Андрущенко. Київ: ЦУЛ, 2015. 416 с
2. Воронська О. О. Податки в Україні: від теорії до практики: навчальний курс. Київ: Акцент ПП. 2018. 464 с.
3. Дулік Т. О. Оподаткування в Україні : навч. посіб. Ун-т мит. справи та фінансів. Дніпро. 2020 . Ч. 1. 225 с.
4. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Чакалова Н. С. Облік та оподаткування підприємств малого бізнесу. Запоріжжя: ЗНУ, 2019. 432 с.
5. Макурін А.А. Теорія оподаткування : навч. посіб. М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». Дніпро : НТУ «ДП», 2018. 75 с.
6. Онищенко В. Як розрахувати податок на прибуток. *Головбух*. 12.04.2018 р.
7. Податковий кодекс України. Відомості Верховної Ради України : документ 2755-17, редакція від 01.01.2018 року. URL : www.rada.gov.ua.
8. Податкова система: навч. посібник // за ред. В. Г. Баранової. Одеса: ВМВ, 2014. 344 с.
9. Податкова система : навчальний посібник / за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.

10. Податкова система : навч. посіб. / за заг. ред. Андрущенко В. Л. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 416 с.
11. Податкова система : навчальний посібник / за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
12. Податкова система України: тренінг-курс: навч. посібник. / за заг. ред. О. М. Тимченко. Київ : ДННУ “Акад. фін. управління”, 2015. 656 с.
13. Сідельникова Л. П. Податкова система. Навчальний посібник. 2013. URL: [http:// pidruchniki. ws/1383100255164/ekonomika/podatkova_sistema_– sidelnikova_lp](http://pidruchniki.ws/1383100255164/ekonomika/podatkova_sistema_-_sidelnikova_lp).

Тема 7

1. Андрущенко В. Л. Податкова система: навч. посіб. / за заг. ред. В. Л. Андрущенко. Київ: ЦУЛ, 2015. 416 с.
2. Воронська О. О. Податки в Україні: від теорії до практики: Навчальний курс. Київ: Акцент ПП. 2018. 464 с.
3. Дулік Т. О. Податкова система: навч.-метод. посіб. Дніпропетр. держ. фінанс. акад. - Дніпропетровськ : ДДФА, 2014. 208 с.
4. Дулік Т. О. Оподаткування в Україні : навч. посіб. Ун-т мит. справи та фінансів. Дніпро. 2020 . Ч. 1. 225 с.
5. Діалектика реформування акцизного оподаткування тютюнових виробів в Україні: євроінтеграційний аспект / за заг. ред. В. І. Коротуна. Ірпінь: Університет ДФС України, 2018. 102 с.
6. Макурін А.А. Теорія оподаткування : навч. посіб. М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». Дніпро : НТУ «ДП», 2018. 75 с.
7. Податковий кодекс України. Відомості Верховної Ради України : документ 2755-17, редакція від 01.01.2018 року. URL : www.rada.gov.ua.
8. Податкова система : навчальний посібник / за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
9. Податкова система : навч. посіб. / за заг. ред. Андрущенко В. Л. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 416 с.
10. Податкова система України: тренінг-курс: навч. посібник. / за заг. ред. О. М. Тимченко. Київ : ДННУ “Акад. фін. управління”, 2015. 656 с.
11. Податкова система: навчальний посібник / за ред. С. В. Косторного. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2018. 196 с.
12. Сарана В. В. Податкові режими в Україні: монографія / В. В. Сарана. Талком, 2016. 414 с.

Тема 8

1. Аналіз європейського досвіду використання туристичного збору: Інформаційна довідка, підготовлена Європейським інформаційнодослідницьким центром на запит народного депутата України. URL: <http://euinfocenter.rada.gov.ua/uploads/documents/28934.pdf>
2. Андрущенко В. Л. Податкова система: навч. посіб. / за заг. ред. В. Л. Андрущенко. Київ: ЦУЛ, 2015. 416 с.
3. Волохова І. С. Місцеве оподаткування: реалізація загальних принципів. *Економіка України*. 2014. № 12 (629). С. 74-86.
4. Волохова І. С. Місцеві фінанси та перспективи поглиблення фінансової децентралізації в Україні: монографія. Одеса: Атлант, 2014. 462 с.
5. Дулік Т. О. Оподаткування в Україні : навч. посіб. Ун-т мит. справи та фінансів. Дніпро. 2020 . Ч. 1. 225 с.
6. Піхняк Т.А., Костарной С.В. Податкові преференції, як засіб підтримки суб'єктів господарювання в умовах пандемії. Збірник праць Таврійського державного агротехнологічного університету імені Д. Моторного (ТДАТУ). Економічні науки. №1(45), 2022 р. С.112-118.
7. Податковий кодекс України. Відомості Верховної Ради України : документ 2755-17, редакція від 01.01.2018 року. URL : www.rada.gov.ua.

8. Податкова система: навчальний посібник / за заг. ред. Андрущенко В. Л. Київ: «Центр учбової літератури», 2015. 416 с.
9. Податкова система : навчальний посібник / за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
10. Податкова система: навчальний посібник / за ред. С. В. Косторного. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2018. 196 с.
11. Синчак В. П. Ставки єдиного податку як елементи спрощеної системи оподаткування в податковому регулюванні розвитку малого підприємництва України. Наука й економіка. Науково-теоретичний журнал Хмельницького економічного університету. 2015. Випуск 1(37). С. 90-98.
12. Синчак В. П. Особливий механізм справляння податків і зборів в умовах функціонування спрощеної системи оподаткування. *Облік і фінанси*. 2020. №2 (88). С. 103 – 113.
13. Сідельникова Л. П. Податкова система. Навчальний посібник. 2013. URL: http://pidruchniki.ws/1383100255164/ekonomika/podatкова_sistema_sidelnikova_lp.
14. Трансформаційні процеси у податковій системі України: монографія / за заг. ред. І. С. Волохової. Одеса: Атлант ВОІ СОІУ, 2018. 384 с.

Тема 9

- Г. І. Башнянин, М. Г. Москва, М. Я. Вірт, Т. А. Піхняк. Державне управління малим підприємством у трансформаційній економіці України : монографія. Львів: ЛІГА-ПРЕС, 2014. 170 с.
2. Дулік Т. О. Оподаткування в Україні : навч. посіб. Ун-т мит. справи та фінансів. Дніпро. 2020 . Ч. 1. 225 с.
  3. Калмиков О. В. Реформування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності. *Економічний вісник університету*. 2012. № 18.1. С. 97-104.
  4. Макурін А.А. Теорія оподаткування : навч. посіб. М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». Дніпро : НТУ «ДП», 2018. 75 с.
  5. Піхняк Т. А., Ткачук І. Д. Порівняння форм, особливостей складання і подання фінансової звітності суб'єкта малого підприємництва відповідно до НП(С)БО та МСФЗ. Збірник наукових праць Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту: Економічні науки. Хмельницький, 2018. №13. С.361- 370.
  6. Піхняк Т. А., Ткачук І. Д. Фінансова звітність суб'єкта малого підприємництва: сучасні підходи до її складання. Матеріали III Всеукр. наук. - практ. конференції «Актуальні проблеми сьогодення у сфері фінансів, обліку та аудиту». (24-25 травня 2018 р.). Хмельницький, 2018. С. 202 -205.
  7. Піхняк Т.А., Костарной С.В. Податкові преференції, як засіб підтримки суб'єктів господарювання в умовах пандемії. Збірник праць Таврійського державного агротехнологічного університету імені Д. Моторного (ТДАТУ). Економічні науки. №1(45), 2022 р. С.112-118.
  8. Податковий кодекс України. Відомості Верховної Ради України : документ 2755-17, редакція від 01.01.2018 року. URL : www.rada.gov.ua.
  9. Податкова система: навчальний посібник / за заг. ред. Андрущенко В. Л. Київ: «Центр учбової літератури», 2015. 416 с.
  10. Податкова система : навчальний посібник / за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
  11. Синчак В. П. Податкові обмеження у спрощеній системі оподаткування як інструменти податкового регулювання розвитку малого підприємництва // Університетські наукові записки. 2015. № 1 (53). С. 408–425.
  12. Слатвінська М. О. Альтернативні системи оподаткування малого бізнесу: стан, проблеми, перспективи: монографія. Одеса: ОНЕУ, 2012. 252 с.
  13. Трансформаційні процеси у податковій системі України: монографія / за заг. ред. І. С. Волохової. Одеса: Атлант ВОІ СОІУ, 2018. 384 с.

4. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. URL: <http://www.rada.gov.ua> Веб-портал Верховної Ради України
2. URL: <http://www.president.gov.ua> Веб-портал Адміністрації Президента України
3. URL: <http://www.kmu.gov.ua> Веб-портал Кабінету Міністрів України
4. URL: <http://mon.gov.ua> Веб-сайт Міністерства освіти і науки України
5. URL: <http://www.nads.gov.ua> Веб-сайт Національного агентства України з питань державної служби
6. URL: <http://www.me.gov.ua> Веб-сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України
7. URL: <http://www.archives.gov.ua> Веб-портал Державної архівної служби України
8. URL: <http://nbuv.gov.ua/> Веб-сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського
9. URL: <http://gntb.gov.ua/ua/> Веб-сайт Веб-сайт державної науково-технічної бібліотеки України
10. URL: <http://www.ounb.km.ua/> Веб-сайт Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки
11. URL: <http://www.adm.km.ua/> Веб-сайт Хмельницької обласної державної адміністрації
12. URL: <http://km-oblrada.gov.ua/> Веб-сайт Хмельницької обласної ради
13. URL: <http://www.khmelnysky.com/> Веб-сайт Хмельницької міської ради
14. URL: <http://www.univer.km.ua/> Веб-сайт Хмельницького університету управління та права
15. URL: <http://eup.ru/> Науково-освітній портал “Економіка і управління на підприємствах”
16. URL: <http://www.cfin.ru> Веб-сайт «Корпоративний менеджмент»
17. URL: <http://sfs.gov.ua/> Веб-сайт Державної фіскальної служби України